

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

O fundațiune de 372 mii de coroane.

Vrednicia unui popor se cunoaște după jertfele, ce le aduce pentru păstrarea limbei și legii lui. Căci ceea ce deosebește înainte de toate pe un popor de altul, e limba și apoi legea. Iar când zicem legea, nu înțelegem numai dogmele bisericii de care se ține, căci aceste dogme le pot avea și alte popoare, ci înțelegem mai ales felul, cum se supune acestei legi și cum împlinește poruncile ei: obiceiurile.

Indatăce un popor s'a lăpădat de legea lui cu obiceiurile ei naționalizate, și-a pierdut jumătate din firea lui. Iar când și-a pierdut și limba, el a dispărut (s'a stins) cu totul din rândul popoarelor de pe pământ.

Un popor nepopor sunt Jidanii. Aceștia își păstrează legea lor cea veche, își păstrează și firea lor de-a trăi mai mult ca un fel de ființe parazitare din sudoarea altor popoare. Dar limba și-au pierdut-o de mii de ani, așa că îi vedem primind cu cea mai mare ușurință orice limbă străină drept limbă a lor maternă.

În patria noastră, Jidanii, cari mai de mult vorbeau în familie nemțește — erau Nemții la putere — acum vorbesc limba maghiară și fac pe Maghiarii cei mai șoviniști. În România vorbesc ca limbă maternă pe cea română, în Bulgaria pe cea bulgară și așa mai departe. Se înțelege, că așa n'o fac din dragoste cătră limba țării, ci din interes și nepăsare. Ei au nevoie întâiu și 'ntăiu de limba vorbită în țara, unde-și fac gheșefturile, și anume întâiu de limba celui ce e la putere. Din nepăsare învață limba și pentru că ei n'au limba lor proprie fiind un neam vagabund de când i-a ajuns blăstămul lui Christos.

Asemenea Jidanilor, cu privire la limbă mai sunt și parte mare din Țigani, cari și-au pierdut limba țigănească și vorbesc limba poporului, în mijlocul cărora s'au sălășluit: cei de printre Români, românește, cei de printre Maghiari, ungurește.

Se 'nțelege, că poporul care s'a lăpădat de limba lui maternă e disprețuit de toate celelalte popoare, cari și-au păstrat-o și o păstrează cu mândrie, chiar luptând și jertfind pentru ea. Dar disprețuit e și omul acela, care și dacă nu se lăpădă de limba lui maternă, totuși crede în ticăloșia lui, că el trebuie să învețe înainte de toate în limbă străină. Așa fac de pildă cei ce nu-și dau copiii la școală, în care se învață în limba lor maternă, ci într-o limbă străină.

În țările cu mai multe popoare (națiuni) și mai ales acolo, unde un popor a

știut să acapere puterea peste celelalte popoare, acestea trebuie să lupte și să jertfească mult pentru păstrarea limbei și legii lor. Vedem la noi de pildă, că cei ajunși la stăpânire își dau toată silința să răpească limba și în parte și legea,*) pentru că să ne steargă ca Români de pe fața pământului.

Dorința lor nu se va mai putea însă împlini acum, mai ales dacă neamul românesc întreg va ști să jertfească cât mai mult pentru cele două cetăți ale noastre: biserica și școala, singurele, pe lângă familie, cari ne pot păstra neschimosite, nebatjocorite limba și legea.

În multe, cele mai multe părți, poporul nostru jertfește cu drag pentru biserica și școala lui. Avem însă și sate, unde amorteala sufletească, gândul numai la trupul trecător i-a făcut pe Români să peardă o cetate: școala. (Avem și sate, unde oamenii, cu toată dorința lor de-a-și păstra așezământul cultural al școlii, n'au mai putut, căci sau cheltuielile au trecut peste puterile lor, sau chiar dacă au jertfit, cei fără de lege au găsit mijloace să zădărnicească dorul poporului de școală românească.**))

Pentru a scăpa pe aceștia s'au înființat de cătră Arhieriei și Consistoarele noastre fondurile culturale, ale căror venituri au să slujească în rândul întâiu pentru sprijinirea școalelor noastre amenințate de uci-gașii culturii noastre naționale. Fondul cultural al Arhidiecezei Sibiului mai e mărit în fiecare an cu o parte din venitul băncii, cu adevărat culturale, Lumina din Sibiu, care în statute a prevăzut, că o parte frumoasă din venitul curat să se dea fondului cultural.

Față de trebuințele uriașe ale școalelor noastre dela sate și față de atacurile tot mai sălbătice ale dușmanilor culturii noastre naționale, fondurile culturale înființate până acum s'au dovedit neînde-stulitoare.

În momentul acesta greu apare un fruntaș între fruntașii neamului nostru, Domnul **Emanoil Ungureanu**, care săvârșește o faptă chemată să-l facă nemuritor pentru totdeauna.

Di **Emanoil Ungureanu** a depus la cassa Consistorului din Arad frumoasa su-

*) Mai de mult nemeșii uniți cu Sașii votau la noi în Ardeal chiar legi anume, prin cari voiau să ne răpească legea și să ne facă calvini. Urmașii Românilor slabi, cari și-au lepădat legea, azi sunt o parte mare a nemeșilor acum maghiari din Transilvania, apoi sate întregi (prin comit. Hunedoarei) de țărani calvini, cari numai în cei 40—50 de ani din urmă au învățat ungurește.

**) Așa de pildă s'au închis multe școli românești, cu toată localul eră destul de bun. Unde oamenii nu s'au lăsat, școala străină tot nu s'a putut încuibă în sânul lor. Despre aceasta au dat pilde mai multe.

mă de treisute șaptezeci și două de mii de coroane, hotărînd cu privire la întrebarea ei următoarele:

Consistorul din Arad să înființeze și să susțină școli populare românești; să dea gratuit la școlarii săraci, băieți și fete, cărți de școală românești și reviste pentru copii.

Să sprijinească sau să înființeze biblioteci școlare și populare românești, să îngrijască de învățarea în cetire și scriere în limba românească a adulților (a celor mari) și a analfabeților; să-i provadă cu cărți și cu reviste românești.

Să grijască de stărpirea datinelor rele și a scăderilor morale și igienice; de susținerea religioasă.

Să sprijinească sau să înființeze și să susțină școli speciale agronomice, industriale și comerciale; școli pentru industria de casă, precum și internate, — iar pentru instrucția practică ateliere de lucru.

Fundațiunea va începe să lucreze după moartea fondatorului, iar până atunci va crește din venitele ei, precum și din alte donațiuni nouă din partea fondatorului.

Iată pe bărbatul vrednic, care ajuns sus pe scara socială și a averii știe mai bine, cari sunt trebuințele poporului dela sate, ale țăranilor noștri, cari alcătuiesc națiunea română. (Avem și până acuma fundațiuni pentru promovarea culturii noastre — a lui Gojdu e de milioane! — dar toate acestea au în vedere formarea unei oștiri de cărturari orășenești, apoi ceva și de meseriași tot la orașe.

Di **Emanoil Ungureanu** a fost cel dintăiu, care s'a gândit la o fundațiune culturală mare, ale cărei binefaceri să se reverse înainte de toate asupra Românilor dela sate și cari rămân la sate.

Pe lista binefăcătorilor pentru cultivarea națională a țăranilor noștri va străluci pururea cu litere de aur numele marelui Român **Emanoil Ungureanu**, avocat în Timișoara.

Fărădelegile dela Sasca în fața împăratului. Am arătat, că la alegerea dela Sasca s'au săvârșit adevărate crime față de noi Români. Despre acestea a telegrafiat pe scurt deputatul nostru, dl Stefan C. Pop și Împăratului. Iată telegrama:

„În 29 Martie la orele 3 după prânz m'am prezentat la casa comunală a comunei Ciclova, aparținătoare cercului Sasca. Notarul cu știrea primpretorului din Oravița n'a luat în considerare dreptul meu de imunitate*) asigurat în lege, ci m'au escortat

*) Nici un deputat nu poate fi arestat sau altminteri oprit, până nu hotărăște dieta în privința aceasta. Dreptul acesta se numește imunitate.

tat din comună prin un jandarm, care m'a însoțit cu sabia scoasă. Jandarmii au bătut unde numai au dat de ei pe urmași acelor eroi români, cari au apărut pe vremuri granițele imperiului Maiestății Tale, ceea ce poate deșteptă ură împotriva armatei. Cer apărare pentru frații mei față de brutalitățile jandarmilor. Cel mai supus cetățean: Dr. Ștefan C. Pop."

Înțelege-vor cei din Viena?

Procesul Deji-Lukaci nu e isprăvit, după cum am amintit pe scurt și în numărul trecut. Deji a făcut apel la Curtea (tabla) din Pesta, care a nimicit hotărîrea tribunalului și a dat lui Deji dreptul să aducă dovezi pentru hoțiile, pe cari le-a făcut Lukaci. Îndeosebi să dovedească înșelăciunea cu contractul de sare încheiat cu o bancă maghiară (-jidană) din Pesta, apoi procesul acesteia împotriva statului; înșelăciunea cu contractul pentru răspândirea în străinătate a produselor industriei maghiare; hoția cu cele patru milioane furate pentru alegeri; hotărîrea cu vinderea caselor lui Lukaci din Zlatna.

Aceasta hotărîre a Curții a supărat rău nu numai pe prim-ministrul Lukaci, ci pe toți cei din partidul guvernamental, căci dacă se va face o judecată dreaptă, ar trebui să se dovedească, că aproape toți deputații guvernamentali, Jidani, burueni ca Szegeszku, Burdia, Korkan au fost aleși prin cele mai mari mișelii. Toți deputații guvernamentali se pregătesc acum să dea banchete-beții, în cari să laude cinstea (să nu râdeți!) lui Lukaci și — a lor!

Ce batjocorire a țării!

Procesul de presă al gazetei „Românul”. Redactorul responsabil dela „Românul”, dl Hălmăgeanu, a fost condamnat înaintea Curții cu jurați din Oradea la două luni temniță pentru un articol, în care ar fi agitat contra „ideei” muștrând pe renegeatul învățător Dăncs Gyula din Cățcău, care cerea în școala română 23 de ore ungurești pe săptămână! Acesta încă e un semn al păcii și dreptății guvernului față de Români.

Din episcopia păgână. Din Careii-mari se vestește, că din ordinul procurorului au fost arestați vrednicul preot român Murășianu și doisprezece țărani, Români de viță veche, din Moftinul mic, pentru că ar fi „batjocorit” pe administratorul episcopiei maghiare, când acesta a avut îndrăzneala să cerce să intre în biserica lor românească. Oamenii sunt chinuți în modul cel mai barbar. S'au trimis telegrame la Viena, Roma și Oradea-mare.

Libertatea națională se câștigă numai prin jertfe! Iar jertfele nu sunt aduse în zadar, căci Românii trebuie să scape de iadul episcopiei păgâne.

Un notar jidan la un sinod protopopesc român. Preoții din tractul Catinei și-au ținut la 8 Aprilie n. sinodul protopopesc, în care aveau să se desbată numai chestiuni curat bisericesti, așa că autoritățile lumești n'au ce căuta acolo. Cu toate acestea, la sedința sinodului s'a prezentat și notarul comunal, un Jidan, care întrebă, ce caută acolo, a avut obraznicia, după cum spune „Gazeta Transilvaniei”, să zică *eu sunt protopopul*. Părintele Florian din Țagșor a protestat împotriva prezenței Jidanului și văzând că părintele-protopop nu ia măsuri, ca lifta să plece de acolo, a părăsit sinodul. — Sperăm, că în contra acestei batjocoriri a preoțimii noastre cei în

drept vor protesta cu toată puterea, ca să nu se mai întâmple.

Procesul lui Khuen-Hedervari. Când a ajuns Hedervari prim-ministru (înainte de Lukaci), coșutiștii de mânia, că au scăpat ciolanul din gură, au făcut niște scandaluri nemaipomenite în dietă, aruncând chiar cu călămări înspre miniștri și rânind pe Hedervari și pe unul Stereni. Abia acum au fost judecați la închisoare de 15—30 zile cei trei mai viteji dintre acești — Maghiari, pe cari îi cheamă Zakariaș, Hofman și Beck.

Deșteptarea Șvabilor. Consiliul bisericesc al comunității germane romano-catolice din Vârșet (Bănat) a hotărît deschiderea unei grădini de copii, în care limba de învățătură să fie cea germană. Până acum n'au avut o astfel de școală germană, căci din cauza ticăloșiei conducătorilor lor de mai de mult și-au jertfit școalele maghiarizării.

Listele de alegători.

În multe comitate, comisiunile pentru conscrierea alegătorilor pe anul 1914 și-au isprăvit lucru. Lista alcătuită de comisiune se trimite apoi la comisiunea centrală, care o cercetează și o îndreptează cu ajutorul listelor, pe cari le are ea. Astfel îndreptată, lista se numește provizorie. Ea trebuie publicată după 5 Maiu c. n. (22 Aprilie vechiu) trimițându-se în fiecare oraș și la fiecare notariat.

Toți, cari se știu îndreptățiți, să se ducă dejă în cele dintâi zile ale lunii Maiu, după c. n., la cancelarie și să ceară lista, ca să vadă de e trecut și să vadă și de e trecut cineva pe nedrept. Dacă nu e trecut să facă recurs la comisiunea centrală (ungurește központi választmány) dând recursul primăriei comunale în răstimp de zece zile dela data, când s'a publicat lista. Dacă s'a publicat lista de pildă la 5 Maiu, recursul trebuie înaintat până la 15 Maiu. Despre aceea, că au înaintat recursul, poate cere adeverință dela primărie. Orice recurs se face în scris.

Intr'un recurs se pot scrie și mai mulți.

Dacă cineva a fost șters din listă de comisiunea de conscriere, aceasta e îndatorată să-l înștiințeze despre aceasta și să arete și motivele, pentru cari au fost șters.

Celce e trecut în listă are dreptul să *excepționeze* pe unul trecut pe nedrept în ea, adică să ceară ștergerea lui. Excepționarea încă trebuie adresată comisiunii centrale și dată primăriei.

Recursele nu se trimit numai decât comisiunii centrale, ci rămân la primărie, așa că împotriva lor încă se pot face excepționări în răstimp de zece zile socotite dela ziua, când a trecut termenul de publicare, adică dela 16 până la 25 Maiu.

Indemnăm pe cetitorii nostri, îndeosebi pe fruntașii satelor să se intereseze cu tot dinadinsul de cele arătate mai sus. Cu toate că s'a votat noua lege electorală, aceasta nu are încă valoare și se poate să nu aibă niciodată. Până acum ea nu se poate aplica, pentru că mai trebuie unele legi, între cari și cea despre arondarea (intocmirea) cercurilor electorale. Aceasta nu se știe încă de se va vota până la anul viitor. Pe de altă parte se poate ușor întâmpla, ca să fie alegeri nouă pentru dietă, cari se vor face tot după legea cea veche. Apoi cine nu știe, câte înșelăciuni face administrația aziatică a acestei țări, mai ales când e vorba de-a jefui pe Român și de puținele drepturi, ce le are.

Un Maghiar drept.

Cetitorii nostri cei vechi își aduc poate aminte, că mai de mult se pomenia și în foaia noastră uneori numele unui Maghiar vrednic pentru iubirea de dreptate. Era *Mociari Laios*, deputat coșutist și fost pe vremuri chiar președintele partidului coșutist. Acesta mereu își ridică glasul, în dietă și în adunări populare, și cerea dreptate pentru naționalitățile nemaghiare, cerea îndeosebi, ca legea de naționalități să fie respectată, căci numai așa va putea fi patria noastră fericită. Dar a fost glasul prorocului, care strigă în pustiu. Mociari, prietinel Românilor, a murit, dar noi *il ținem minte* ca pe unul dintre puținii Maghiari, cari au avut curajul să ceară dreptate pentru noi.

În anii din urmă am avut iară prilejul rar să publicăm articole scrise de un alt Maghiar curat, dl *Iasi Oscar*, profesor universitar, care cere tot ce cerea Mociari, ba merge și mai departe, căci mereu arată fărădelegile, cari se săvârșesc împotriva noastră de către ceice, din nenorocire, au ajuns să stăpânească țara.

Acum s'a ivit un alt Maghiar cinstit, dl *Erdeli (Aradi) Victor*, care e scriitor la gazete. Acesta a scris o carte ungurească intitulată *Catarina Doamna noastră*. E vorba de aceea femeie minunată, *Catarina Varga*, Unguroaică, care ne mai putând suferi să vadă chinurile, la cari erau supuși înainte de anul 1848 Moșii nostri din Munții-Apuseni, a luat asupra ei să le poarte procesul cu erarul. Mulți ani a muncit pentru ei, multă vreme au umblat „domnii” s'o prindă, dar n'au putut, căci Românii o apărau. Pe urmă însă totuși a fost arestată, iar Românii și-au făcut singuri dreptate...

Despre doamna aceasta a scris dl Erdeli. Ca să cunoască din temelie lucrurile, dânsul s'a dus prin satele românești dela Brad în sus, pe la Zlatna, Abrud, Câmpeni, întrebând și căutând prin cele hârtii vechi. El a dormit prin casele țăranilor nostri, cari l-au primit cu drag, a povestit cu ei despre năcazurile noastre, i-a văzut chinuindu-se prin cele mine (băisaguri) și a văzut nedreptățile strigătoare la cer față de Românul blând și primitor, care se prăpădește în mizerie. Iată tocmai cuvintele dânsului într'un loc al cărții sale:

„Și am ieșit iară în mijlocul poporului și atunci căutam cu ochi înțelegători în jurul meu. Am fost în peștera Lucia, unde se băteau bani din aur furat, am vorbit cu Maria Tudor, pe care au desbrăcat-o jandarmii pentru că purta pe haine colorile vechi ale Ardealului (tricolorul nostru național), am fost la medicul cercual din Bucium, care a fost dat afară din slujbă pe timp de doi ani pentru că când cu alegerile dietale n'a votat pe fiul fișpanului, am stat de vorbă cu robii din minele lui Lukaci Laslo (primministrul), i-am văzut casa și mormântul lui Lukaci Bela. Am văzut colonii de Ciangăi, de Maghiari și de Slovaci în „Marea românească” și am priceput suferințele poporului. (Spiritul revoluționar n'a pornit din sufletul poporului, nu pornește nici azi din sufletul poporului, ci de sus, sub forma fărădelegilor și a apăsării sălbatice. Nu de jos, ci de sus s'a făcut și revoluția de un veac întreg. De ceice nu știu să pescuească decât în tulbure. Și în sufletul meu unguresc s'a aprins o ură neîmpăcată. Pentru că acele multe ti-

căloșii, acele fărâdelegi s'au făcut și se fac în numele „ungurimii”. Și tot în numele ungurimii se poartă războiul de exterminare împotriva poporului, care a dat, afară de Corvini (Ioan Huniade Corvinul și feciorul lui, regele Mateiu), atâția bărbați aleși istoriei ungurești”.

Iată o nouă mărturie maghiară, care arată fărâdelegile nemaipomenite, cari se săvârșesc împotriva națiunii române.

Știri politice din străinătate

Războiul balcanic se poate socoti ca și sfârșit. Numai la **Ceatalgea** a mai fost o ciocnire sângeroasă, în care, după cum spune gazeta cea mare englezească Times, au perit aproape două regimente bulgare întregi compuse din băieți de 17 ani. În Sofia mai nu este familie, care să nu fi fost lovită de această nenorocire.

În **Adrianopol** e liniște de mormânt. Zilnic mor sute de prizonieri turci din cauza holerei. Boala aceasta grozavă bântuie și în regimentele sârbești (compuse mai ales din Români) venite dela Adrianopol acasă. De asemenea mor de holeră soldați bulgari veniți dela Adrianopol la Sofia.

Multă încurcătură face **Muntenegru**, adevărat regele Nichita, care a declarat mereu, că nu vrea să renunțe la Scutari. Puterile-Mari au trimis corăbii de război la granița de către Marea Adriatică a Muntenegrului, pe care au blocat-o, adevărat nu lasă să iasă nimic din Muntenegru, nici să intre ceva în el. Se pare însă, — după știrile sosite în zilele din urmă — că Rusia nu-l mai sprijinește pe Nichita în dorința lui de-a avea Scutarii. Se spune, că și Sârbii au hotărât să nu-l mai ajute. Bombardarea Scutarilor a încetat de o săptămână. Chiar și Bulgarii au sfătuit pe Nichita să renunțe (să se lase) la Scutari. Regele Muntenegrului amenință acum, că va renunța la tron și Muntenegru se va contopi cu Serbia. El face însă amenințarea aceasta, că să stocască bani.

Ce privește **Albania**, granițele ei sunt hotărâte de Puteri, numai la meazăzi amenință să se nască un conflict între Grecia și Italia. Grecia vrea să cuprindă o parte cât mai mare din Albania de meazăzi, Italia se împotrivesc, căci nu vrea să aibă în fața Italiei pe Grecia.

În Viena s'a înființat o societate pentru sprijinirea Albaniei.

Între aliații balcanici certele pentru împărțirea ținuturilor sunt tot mai mari. Bulgarii declară, că orașele Salonicul, pe care-l vreau Grecii, și Monastirul, pe care-l stăpânesc acum Sârbii, trebuie să fie ale lor. La Salonic, Bulgarii au trimis trupe nouă. Grecii încă strâng armată tot mai multă. Evreii din Salonic vreau să emigreze în Spania, căci se tem să rămână sub stăpânirea Grecilor.

În **Rusia** au fost, după cum am mai spus, mari demonstrațiuni împotriva *Austro-Ungariei*. Consulatele austriace sunt păzite de piliție. Guvernul rusesc a oprit orice demonstrație pe viitor, mai ales după ce ministrul de externe Sasonoff a declarat, că Rusia s'a înțeles cu Austro-Ungaria în privința chestiunilor (afacerilor) balcanice și nu mai are nici un motiv de neînțelegere cu ea. De va fi așa, pacea europeană ar fi asigurată și oamenii ar răsufla ușurați.

Aliații au declarat, că ei sunt gata pentru pace. Puterile au pus următoarele condițiuni: granița dintre Bulgaria și bucatina de Turcie, ce mai rămâne în Europa, va fi dela orașelul Midia (pe malul Mării Negre) în linie dreaptă până la orașelul Enos (pe malul Mării-Egeice). E mai mult decât era vorba la început. Toată cealaltă Turcie rămâne aliaților, afară de Albania, la care mai au să-i hotărască granița de meazăzi, și insulele egeice, dintre cari unele trebuie să rămână Turciei. O comisiune financiară numită de Puteri se va întruni la Paris pentru a hotărî cu privire la despăgubirile de război, pe cari să le plătească Turcia, precum și cu privire la partea din datoria Turciei, pe care să o iee aliații asupra lor.

Se așteaptă acum răspunsul aliaților.

Silistra e a României. Aceasta a fost știrea plăcută, care a sosit zilele trecute din Petersburg, fiind întărită și de telegrame din Paris, Viena și Londra. Toate cele șase Puteri-mari europene au hotărît, că României i se cuvine orașul acesta pentru că să se îndrepteze nedreptatea făcută fraților noștri în anul 1878. Cu Silistra împreună se va mai da României un ținut, despre a cărui mărime nu se știe nimic hotărît. Protocolul celor șase ambasadori adunați în Petersburg pentru că să hotărască în privința Silistrei, se va publica numai când se va încheia pacea în Balcani.

Declarațiunile cancelarului Germaniei. În Reichstag-ul (dieta) german, cancelarul (ministrul-președinte) împărăției a ținut o vorbire, în care a arătat trebuința, că armata germană să fie mărită, pentru că să fie totdeauna gata de război. El a spus, că guvernele statelor vreau pacea, dar sunt alții cari o turbură. În Rusia sunt panslaviștii, cari atâta mereu la război împotriva Austriei și a Germaniei, în Franța sunt naționaliștii. Țările mărite din Peninsula Balcanică sunt mai mult de partea Rusiei, de aceea Germania trebuie să aibă o armată tot mai mare, ca să poată lupta în același timp și contra Franței și contra Rusiei. Afară de aceea Germania e datoră să ajute Austro-Ungariei nu numai cu vorba, ci și cu fapta.

A mai vorbit și despre raportul dintre Germania și Anglia, arătând, că între aceste două state e pe cale să se facă o înțelegere. Aceasta ar fi bine, căci dacă Anglia nu va mai sprijini Rusia și Franța, aceste două țări nu vor îndrăzni așa de ușor să înceapă un război.

Un stat în deplină putrezire.

În foaia partidului austriac, care vrea reînființarea Austriei cu drepturi egale pentru toate națiunile și ștergerea dualismului, publică un Slovak un articol, în care arată, în legătură cu procesul Lukaci-Deji, că acum e pe deplin adevărat, că deputații partidului guvernamental din dieta de acum au fost aleși numai cu ajutorul mijloacelor celor mai murdare: bani și jandarmi.

Ceeace e și mai frumos: guvernamentului de-acum acuză (învinuiesc) pe foștii deputați ai coaliției Coșut-Andrași-Aponi, că și ei au furat și înșelat și cu acești bani au cumpărat suflete, când au făcut alegeri. Prin urmare toate majoritățile din dieta ungară au fost și sunt cumpărate.

Numai așa se poate explica cum de 6—7 milioane de Maghiari și un milion de Jidani au totdeauna aproape 400 de deputați, iar naționalitățile, cari au 12 milioane de suflete, nu au aproape de loc. Toate guvernele au lăsat pe Maghiari să aleagă liber. De pe timpul lui Tisa Calman e hotărît, că Maghiarii să aleagă totdeauna Coșutiști, pen-

Cu paloșul.

68

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei
de
Radu Rosetti.

(Urmare).

Călătorii remaseră uimiți de bogăția îmbrăcămintei și de îndemânările de tot soiul ce erau în casa lui Ploscan. Se vede, că multe din obiceiurile țărilor prin care călătorise făcuse asupra lui o întipărire adâncă. Casa era mai încăpătoare și mai bine împărțită decât casele boierilor celor mai bogați, avea îmbrăcămintă mai multă, mai îndemânatecă, era plină de covoare și de lucruri de preț. Așternuturile erau mai moi și mai bogate; în toate unghiurile se zăreau o mulțime de lucruri despre a căror întrebuințare Mihai nu-și putea da seamă și pe care chiar Ștefan Stroici le vede cu mirare.

Bogăția mesei la care se adunară după

ce se răcorise și se primenise, chipul în care erau sluiți la dânsa, mâncările alese, parte încă necunoscute lor, vinurile scumpe, atât străine cât și din țară, turnate cu îmbelșugare, îi uimii și mai tare. Pârvu, mai ales, nu-și putea stăpâni mirarea.

— Da bogați mai suntără negustorii d'acilea neică, zise el lui Stroici lângă care ședea. Asta face cât zece boiari! Pre legea mea, nici curțile mele dela Târgoviștea nu suntără îmbrăcate mai frumos, decât ale d'acilea și nu știu dacă nu aș schimba pă bucatarul meu pă bucatarul lui.

— Încât mă privește, răspunse Stroici scurt, trebuie să mărturisesc, că atât casa cât și masa mea sunt departe de a se apropia de asemenea bogăție.

După masă se scoborîră cu toții în grădina care se întindea până departe de casă și în care oaspeții lui Ploscan văzură, pe lângă pomi roditori și flori frumoase, tufișuri dese pe lângă care erau așezate laviți de lemn. Părintele Isaia cu Toma Alimoș și cu Ploscan se așezară pe una din

ele, iar cei tineri pe alta, în altă parte a grădinei. Pe când ei petreceau istorisindu-și deosebite întâmplări războinice, la care fusese față sau despre care auzise dela alții, Ploscan lămurea călugărului și vechiului său prieten starea, în care se afla atunci Bârladul.

Sfatul care se afla în capul treburilor era alcătuit din soltuzii Bârladului și ai Tecuciului, din patru negustori de frunte, aleși de târgoveți și din patru kneji. Numai unul din kneji, bătrânul Pogan și soltuzul din Tecuci, țineau cu Toma Alimoș și cu Ploscan și erau câștigați pentru scopurile urmărite de călugăr. Ceilalți erau cu totul sub înrîurirea kneazului Târziul, un boier bogat, ales de Bârlădeni spre a povățui oștile lor în război și despre care a mai fost vorba în această povestire.

Târziul, care trăise mai multă vreme la curtea lui Sas, cu care era chiar înrudit, părăsise Suciava în urma unei sfezi cu Balc și de când se întorsese în satele lui, se zicea că s'a dat în partea lui Basarab și

truca guvernul să poată storce dela Împăratul tot felul de bunătăți pe sama naționalității maghiare cu ajutorul gălăgiei, pe care aveau să o facă Coșutiștii. Iar cercurile electorale din ținuturile locuite de naționalități sunt socotite ca un fel de pašalâcuri, unde trebuie să se aleagă tot felul de Jidani și Maghiari, cari aveau pungă groasă, ca să poată plăti cheltuielile de alegeri și să verse și sume mari în cassa partidului. În felul acesta stăpânește o ceată de îngâmfăți începând dela anul 1867 până astăzi. Majoritățile cumpărate cu sute de milioane furate și stoarse au făcut apoi legile Ungariei și s'au întrecut și se întrec să prigonească naționalitățile credincioase Împăratului.

O astfel de putriziciune trebuie curățită de pe fața pământului. Noi, naționalitățile Ungariei, vom binecuvânta ziua și vom face slujbe de mulțumire în toate bisericile Ungariei, când Austria va ajuta la schimbarea acestei libertăți mincinoasă dela noi și va zdrobi tirania dela noi. Aceasta e dorința ferbinte a tuturor milioanelor de suflete ale naționalităților și a multor milioane de Maghiari cinstiți, cărora toate aceste guverne le sunt tot așa de urite.

Să vină orice și oricine, care să ne scape de jugul scârbos al acestei tovărășii de panduri și jandarmi.

Agitațiunile dintre Ruteni.

Șoviniștii nostri jidano-maghiari, cari se tem și de umbră din cauza fărădelegilor lor, sunt cuprinși de o groază nouă: agitațiunile rusești printre Rutenii din Maramurăș și comitatele învecinate dela apus.

Nici una dintre naționalitățile nemaghiare din Ungaria nu s'a împotrivit așa de puțin maghiarizării ca Rutenii. Cauzele au fost mai multe. Cea mai mare a fost lipsa de cultură, de școală, căci între Ruteni abia știu '20 din o sută carte. Omul fără cultură și poate fi jefuit mai ușor, și asta au știut-o mai bine Jidanii din Galiția, cari au năvălit ca lăcustele peste bieții Ruteni. Pe aceștia i-au otrăvit mai întâiu cu rachiul lor, apoi cu ajutorul unei cămătării înspăimântătoare le-au răpit averea. Ceice au ajutat mai mult pe Jidani în munca lor de nimicire a poporului rutean au fost înșiși preoții ruteni. Crescuți în seminarii catolice maghiarizate, ei s'au lăpădat

de poporul lor și au încheiat tovărășie cu Jidanii și funcționarii administrativi venetici, toți porniți spre jefuirea poporului. Rutenii au făcut marea greșală, de nu s'au scăpat dela început de acești preoți nevrednici, cari nu merită să trăiască. Așa că nu ne putem mira, că ideia înființării unei episcopii greco-catolice maghiare a pornit tocmai dela preoții renegați ai Rutenilor.

Se vede însă, că și Rutenii încep să se deștepte, mai ales din anul 1909 încoace, când eră să izbugnească un războiu între monarhia noastră și Rusia din cauza Bosniei. Anul trecut au fost arestați 32 de așa numiți agitatori ruteni, pe cari procurorii îi învinovătesc, că sunt în slujba Rusiei. Ceice lucrează pentru deșteptarea Rutenilor, fac mai ales propagandă, ca Rutenii, cari sunt greco-catolici, să treacă la greco-orientali. Până acum au izbutit cu cei din comunele Iza, Izasacial, Chereșmezo, Talabot și alte comune. Dar nu numai trecerile acestea arată, că mișcarea de desrobire a Rutenilor a început. Față de slujbașii venetici, Rutenii deșteptați nu mai au purtarea slugarnică de mai înainte și nici nu mai suferă să fie batjocoriți. Ba judele de instrucție, care face cercetările prin comune, nici nu cutează să meargă singur, ci numai însoțit de soldați.

Din Rusia au sosit și sosesc mereu cărți și apeluri, în cari Rutenii sunt îndemnați să iasă odată din rușinea de-a fi numai gunoiu bun de maghiarizat.

Celce a lucrat mai mult pentru deșteptarea neamului său, e Elegie Cabaliuc, un țăran simplu, dar cu o inimă mare și cu multă însuflețire. Când eră să fie arestat, a scăpat la America, de unde lucrează și mai departe pentru desrobirea neamului lui.

Cei fărădelege din Pesta culeg rodul fărădelegilor lor și-l vor culege mereu.

Ce scriu alte gazete?

Războiul balcanic, în care nu numai că Slavii-de-meazăi au eșit învingători și cu țările lor mărite, dar au fost ajutați cu tot dinadinsul de ceilalți Slavi (Croați, Sârbi, Sloveni și Cehi) din Austria și de Ruși, — a pus pe gânduri pe mulți bărbați, cari se gândesc la viitorul monarhiei noastre. Primejdia unui războiu uriaș între țările cu locuitori germani și cele cu locuitori slavi, îndeosebi între Austro-Ungaria și Germania

pe deoparte și Rusia ajutată de Franța pe de altă parte poate că nu e așa de apropiată, cu toatăcă și împăratul Vilhelm al Germaniei și ministrul Grey din Anglia cred, că va veni.

În monarhia noastră, unde avem mulți Slavi, nu e vorba numai de viitorul Germanilor, ci și de al *Maghiarilor și Românilor*, două popoară, cari nu sunt slave, ci tocmai amenințate de potopul slav ca și poporul german. Față de aceasta primejdie, bărbați politici scriu articole și cărți, în cari arată, cum s'ar putea apăra aceste trei popoară, Germanii, Maghiarii și Românii de primejdia slavismului.

În *Ost-deutsche Rundschau* (Revista germană de răsărit) din Viena publică deputatul Dr. Heinrich Oberleithner un articol mai lung, în care arată trebuința unei alianțe germano-maghiaro-române împotriva Slavilor și trebuința, ca Maghiarii să înceteze odată cu prigonirea naționalităților.

Dr. Oberleithner arată înainte de toate primejdia, de care sunt amenințați Germanii și Maghiarii prin dorința Slavilor de meazăi din monarhia noastră de-a înființa un al treilea stat slav (trialismul în locul dualismului de-acum), în care să fie unite Croația, Slavonia, Bosnia, Herțegovina, Dalmația și părțile de meazăi ale Austriei. În fața acestei primejdii trebuie să se facă o apropiere între Germani și Maghiari, dar *aceasta e cu puțință numai dacă politica maghiară se va schimba față de Germani și celelalte naționalități din Ungaria*. Încercările de maghiarizare prin școală și pe alte căi fac cu neputință orice legătură între popoarele amenințate de o primejdie comună. Dr. Oberleithner vorbește apoi și de o *alianță germano-română*, despre care s'a vorbit în Decembrie anul trecut când cu conferențele dlor Dr. Alexandru Vaida-Voevod și Aurel C. Popovici în Viena. Ideia acestei alianțe a fost salutată cu multă căldură de deputatul austriac Pacher.

Articolul și-l încheie astfel: Va veni timpul și trebuie să vie, când și Maghiarii cei mai șoviniști trebuie să recunoască neputința poporului maghiar de-a se împotrivi singur puhoiului slav. Atunci vor fi îngăduitori față de națiunile nemaghiare și atunci se va înfăptui alianța popoarelor neslave pentru a se apăra împotriva năzuințelor de cutropire ale Slavilor.

lucrează pentru a aduce Bârladul sub stăpânirea acestui Voevod.

Prin bani izbutise să între în sfat, împreună cu doi kneji și patru negustori plecați lui, dar se făcuse urât atât knejilor cât multor negustori prin o trufie nesuferită. Ploșcan era încredințat că, la nouile alegeri, care trebuiau să aibă loc în ziua de Sîmedriu, Târziul și ai lui nu puteau decât să cadă cu rușine și că aveau să între în sfat Toma Alimoș, cu dânsul și alți prieteni de ai lor. Dar Ploșcan nu putea să ascundă mirarea ce-l cuprinsese când auzise că so-lui lui Basarab venea cu dânsii și mai ales când Toma Alimoș, cu care stătuse de vorbă înainte de masă, îl încredințase că Pârvu are poronca Domnului său să ceară dela acei care țineau cu dânsul tot sprijinul lor pentru întemeierea noii Domnii.

— Și pe mine, zise Părintele, m'o uimit această veste și a-și fi bănuiră vr'o înșelăciune, dacă cărțile care mi le-o arătat solul și, mai ales, lucrurile care mi le-o spus n'ar fi făcut să piară din mine orice

îndoială. De altminterlea vom vedea numai decât, dacă el este sau nu de bună credință, după cum se va purta și cum va lucra aice. Întâlnirea cu dânsul ne-o făcut, pe Voivod, arătând spre Toma Alimoș, și pe mine să părăsim calea la care eram hotărâți. Precum știi, ne propusesem să ne folosim de nemulțumirea pricinuită în țărâtime prin împilările unora din kneji și prin lăcomia multora din negustori. Eram hotărâți să răsculăm poporul dela țară în numele unui Domnitor care făgăduia că, sub oblăduirea lui, vor perî toate obiceiurile rele și locuitorii satelor nu vor mai fi supuși la alte dări și îndatoriri decât acele statornicite de obiceiul strămoșesc. Voevodul Toma trebuia să se puie în fruntea mișcării; Dumneta, cu Marcu, șoltuzul din Tecuci și cu alți negustori cu iubire de neam, era să ne dați ajutorul vostru și nu poate încăpea îndoială că Târziul, și ai lui, cu negustorii, dușmani nouă, nici nu s'ar fi putut împotrivi unei furtuni și ar fi trebuit să se supuie nouă sau să fugă în țări străine. Iz-

bânda era a noastră fără îndoială, dar oareșicare vărsare de sânge tot trebuia să se facă și dihonie mare avea negreșit să se nască între biruitori și biruiți. Întâlnirea minunată cu Pârvu, veștile neașteptate ce ne le-o adus dela Basarab, ne-au făcut să ne gândim că am putea ajunge la scopul dorit aice fără vărsare de sânge românesc și fără dihonie mare între oameni care locuiesc în același oraș, și sunt legați între ei prin înrudire. Imprejurarea că chiar Basarab dorește izbânda noastră nu poate decât să facă pe obștia negustorilor, care țin cu el și pe mulți din knejii, care ne sunt potrivnici, să se deie cu noi. Vor rămâne deoparte numai Târziul cu câțiva din knejii robiți lui prin datorii bănești, șoltuzul Ifrim Coțofană, cu puținii negustori pe care i-o orbit prin laudele lui și cei câțiva kneji și negustori care, uitându-și cu desăvârșire legea și neamul, și-au pus toată nădejdea în Unguri. Acești dușmani, fiind puțini la număr și desbinați între dânsii, nu vor îndrăzni să ni se împotrivescă cu armele:

Literatură și știință

Pământul românesc.

Drept deasupra locului, de unde izvoarește Argeșul, frumosul râu, pe lângă care s'au arătat cele dintâi semne de viață ale stăpânirii muntenesti, se înalță, pe granița Ardealului, Negoii, cel mai înalt munte din nesfârșita mulțime de munți, între ale căror văi locuiește neamul românesc. El întrece Bucecii și Ceahlăul (acesta în Moldova) și cu negurosul său pisc stă ca un uriaș, care s'a ridicat în picioare și se uită dealungul tuturor țărilor locuite de Români, ca să vadă roată pe lângă sine neamul românesc de pretutindeni.

De aici, de pe Negoii, când te uiți roată, ce de frumusețe a lui Dumnezeu se vede până unde poate străbate puterea ochiului! Pădușii munți ce se țin unii de alții și 'n dreapta și 'n stânga, cu sate ascunse prin văile lor, și la poalele lor câmpii pretutindeni, udate de râuri cu orașe pe marginile lor, și grâul pe câmpii ca aurul topit și revărsat.

Ce de pământ și ce de lume! Și tot acest pământ, această nesfârșită întindere de pământ, e locuit de neamul nostru, al Românilor, și toate râurile acestea sunt râuri românești, și toate satele ale noastre.

Pe-aici au trăit strămoșii nostri. Ei s'au luptat să-l apere și să ni-l lase — și iată, au avut pentru ce să lupte — și nepoți ai nostri pe-aici vor trăi până'n veac, de-or ști să-l apere și-o vrea Dumnezeu să le ajute.

Și cu toate că de pe Negoii se vede așa de mult pământ românesc, acesta nu e nici a zecea parte din cât îl avem noi (adică România) și pe care locuim de veacuri. Noi, popor cu obârșie în adâncimile vremii, am avut destulă vreme să ne înmulțim ca nisipul mării și să ne întindem în laturi cum bătrânul stejar își întinde frunzișul său acoperind din an în an tot mai mult pământ! Și suntem mulți ca earba câmpului și ca frunza pădurii, și când suntem așa de mulți, de cine să ne fie frică?

Iată Ardealul, țară largă cât Muntenia, înconjurată de toate părțile de munți, ca o cetate de zidurile ei. Într'adevăr cetate, de Dumnezeu făcută și par'că anume

dată nouă să ne fie adăpost. Ardealul e închis cu multă pădure de toate părțile, numai pe ici colo poți străbate într'insul pe câte o vale cu prăpăstii. Roată împrejurul Ardealului sunt așezate cele șapte țări ale Românilor, ca un șanț negrăit de larg în jurul cetății.

Spre miazăzi e **Muntenia**, care merge din munte până'n Dunăre și dealungul până în mare. La răsărit e **Moldova** până în Prut, astăzi, dar mai înainte vreme Prutul o tăia în două și Moldova ținea înainte încă mai pe-atâta, până în râul cel mare al Nistrului. Partea asta e acum sub stăpânirea Rușilor și se cheamă, cum a chemat-o din gura noastră, **Basarabia**, adică țara Basarabilor celor isteți de peste Olt.

Spre meazănoapte, deasupra Moldovei, e **Bucovina**, cuibul vechiu al Moldovenilor, căci la Suceava, în Bucovina, era scaunul Domnilor și al mitropoliților din Moldova cea mare de altădată. Astăzi țara lui Stefan, Bucovina, e în stăpânirea Austriacilor, cari au făcut pe Turci să le-o dea, iar aceștia au dat-o, cu toată n'aveau nici un drept și s'au apucat să vândă ce nu era al lor.

Spre apus de Bucovina e Țara **Maramurășului**, locul de baștină al lui Dragoș și Bogdan-Vodă, ceice au descălecat Moldova.

Dincolo de Maramurăș, pe partea despre apus a Ardealului, e **Crișana** (Bihorul), numită așa după cele trei râuri: Crișul-Alb, Crișul-Negru și Crișul-Repede, și merge până'n râul cel lat al Tisei, pe șesul cel mare al Țării-Ungurești.

Sub Crișana, scoborând până în Dunăre, vecină cu Oltenia noastră, este Țara **Timișoarii**, numită astăzi **Banatul**, alt cuib al Românilor, căci apărât cum e de munți și de Dunăre și însuși el fiind muntos, a fost totdeauna adăpost al Românilor. Și așa, acum e vecin cu Mehedințul*) nostru și cu Hațegul din Ardeal, și sunt toate trei colțuri de Țară prin munți, aici a fost și cuibul lui Decebal și al celor de mai târziu aduși de Traian; într'acest loc a fost o adevărată și neclintită vatră a Românismului.

Acestea sunt cele opt țări locuite de Români. Iar asupra vremii și întâmplarea a făcut, că numai Muntenia și Moldova

*) Județ (comitat) în România apuseană.

fac o stăpânire românească, Regatul României, iar celelalte sunt sub jugul străinilor. Una, Basarabia, e sub mâna Rușilor; una, Bucovina, sub a Austriacilor, iar patru, Ardealul, Crișana, Maramurășul și Banatul sub a Ungurilor. N'a fost totdeauna așa...

Ori sub ce stăpânire ar fi țările noastre, noi suntem un singur neam, cu o singură limbă, cu un singur gând și un singur dor. Precum ieșite dintr'o tulpină, crengile se deosebesc, așa și noi, dacă ne numim Olteni și Munteni și Moldoveni (în România), ori Bucoveneni și Ardeleni și Bănățeni, și ne deosebim după port și (puțin) și după graiu, noi tot un neam suntem: mai multe crengi, dar o tulpină, un singur stejar. Acelaș pământ ne ține, acelaș vânt ne bate, și când suferă o creangă, suferă întreg stejarul.

Dela Nistru până la Tisa zice cântecul. Pe cât e Ardealul de lat, pe atâta dincolo de el spre apus până în Tisa e pământ românesc. Spre răsăritul Ardealului, cât de lată e Moldova până'n Prut, tot pe-atâta dincolo de Prut e pământ de-al nostru până în Nistru. Așa e dela apus spre răsărit.

Dela meazăzi spre meazănoapte ar fi tot cam aceeaș cale, căci pământul Românilor e rotund, iar mijlocul ei, cu e osia la roată, ar fi în partea despre răsărit a Ardealului, tocmai pe la izvoarele Oltului.

Suntem mare neam și mulți noi Români, căci afară de câți trăesc pe pământul nostru, de care am vorbit mai sus, sunt Români dincolo de Dunăre în **Dobrogea**, care e de curând numai a noastră — măcar a mai fost acum vre-o cinci sute de ani a noastră pe vremea lui Mircea-cel-Mare, dar el a scăpat-o din mâni, când l-au strâmtorat Turcii. (De-alungul Dunării prin **Bulgaria** sunt sate întregi românești și până câtră Plevna și mai încolo până sub munții Balcani sunt Români pe ici-colea. Tot așa prin câteva văi ale Țării-Sârbești, apoi **Aromânii**, cum își zic cei din Macedonia (și Epir, Tesalia și Albania) în Țara-Turcească.

Vă puteți închipui numărul cel mare al Românilor! (Gheorghe Coșbuc.*)

*) Cele de sus le-a scris de când trăește în România.

izbânda noastră va fi desăvârșită fără vârsare de sânge și nemulțumiri vor rămânea prea puțini. (Apoi mai este ceva. După izbândă, o poroncă la lui Bogdan va stârpi împilările la care sunt supuse satele și va opri pe viitor dările și îndatoririle adăogite peste cele cunoscute din vechime.

Astfel, pe deoparte se va face dreptate poporului iar, pe de alta, nu vom datori izbânda noastră numai țăranimii, lucru primejdios, căci ea, simțindu-și astfel puterea, ar putea să fie ușor împinsă s'o întrebuințeze și pe viitor numai pentru folosul ei.

— Târziul și cu ai săi bănuiesc ei oare că solul lui Basarab este cu noi?

— De unde să afle, răspunse Ploscan, chiar eu am aflat această veste numai în astă noapte, din gura credinciosului ce mi l'o trimis dela Urlați Jupân Toma.

— Știau ei că trebuie să vie aici un sol al lui Basarab?

— Târziul se tot laudă de o bucată de vreme că, în urma cărților trimise de dânsul la Târgoviște, Basarab s'o hotărât

să trimită aici pe un boier al lui și că acel boier are să tragă în gazdă la casa din târg a lui, a Târziului și are să ție voroavă cu sfatul despre mai multe trebi vajnice. Întăiu era vorba că solul trebuie să sosască îndată; Târziul făcuse chiar pregătiri mari pentru primirea lui dar, în urmă, s'o auzit că solul o mers întâiu la Cetatea-Albă, unde are de împăcat niște gălcevi cu Genovezii și va veni la noi numai ce își va isprăvi trebile acolo.

— În curând da-vom lucrul pe față, zise călugărul; dar ar fi bine să ne sfătuim și cu Munteanul.

— Nu-ți pare el, Cuvioase Părinte, cam tânăr pentru o asemenea însărcinare și cam...

Ploscan căuta, fără a-l găsi, un cuvânt nemerit.

— Cam nu samănă a boier, zise Toma Alimoș zâmbind.

Călugărul dădă din umere.

— Hotărât lucru, zise el, Pârveu nu-i vine la șocoteală. Așa sunt Muntenii, mai

vioi, mai sburdalnici, mai puțini cumpăniți la vorbă, mai lăudaroși decât noi.

— Mă iartă, Părinte, am cunoscut și eu mulți boieri munteni, căci nu puține sunt războaiele ce le-am purtat avându-i drept tovarăși. Într'adevăr vioi, sburdalnici, bucuroși de vorbă și de laudă erau acei boieri, dar aceste toate erau în alt chip decât la Pârveu al nostru. Adevărat este însă că o trecut multă vreme deatunci și poate s'or fi schimbat și ei. Însă nu tăgăduiesc că întâlnirea noastră cu acest Muntean fosta spre marele bine a pricinii noastre și că ajutorul ce ni-l dă de neprețuit folos ne este. Dar iată-l că vine.

Într'adevăr, Pârveu cu Stroici și cu Mihă veneau spre dânsii.

Fără a mai răspunde lui Toma Alimoș, călugărul se ridică de pe laviță și urmat de Voevod și de Ploscan, merse înaintea tinerilor și când se întâlniră, propuse lui Pârveu și lui Stroici să meargă cu toții în casă spre a se sfătuși asupra celorce aveau de făcut. (Va urma).

Poezii populare.

Săracă inima mea,
Cum îi de stricată ea.
De s'ar afla cineva,
Să-mi găcească inima,
Ce ar cere, eu i-aş da.
Dar nu-i popă, nici birău,
Să ştie de leacul meu.
Şi nu-i domn, nici împărat,
Să găcească ce-i stricat.

De cine dorul să leagă
Nu este lucru de şagă,
Că de mine s'o legat,
Parcă nu-i lucru curat.

Şi de când că s'o legat
Inima mi s'o stricat.
Şi-aşa s'o stricat de rău
De nu ştiu de capul meu.

Mult mă mir eu de acela,
Care nu ştie cânta,
Cum îşi duce viaţa.
Dar eu de n'aş şti cânta
Inima 'n min' ar crepa.
Şi de nu aş şti hori
Inima 'n min' ar pocni.
Dar eu când încep să cânt
Toate din lume le uit.

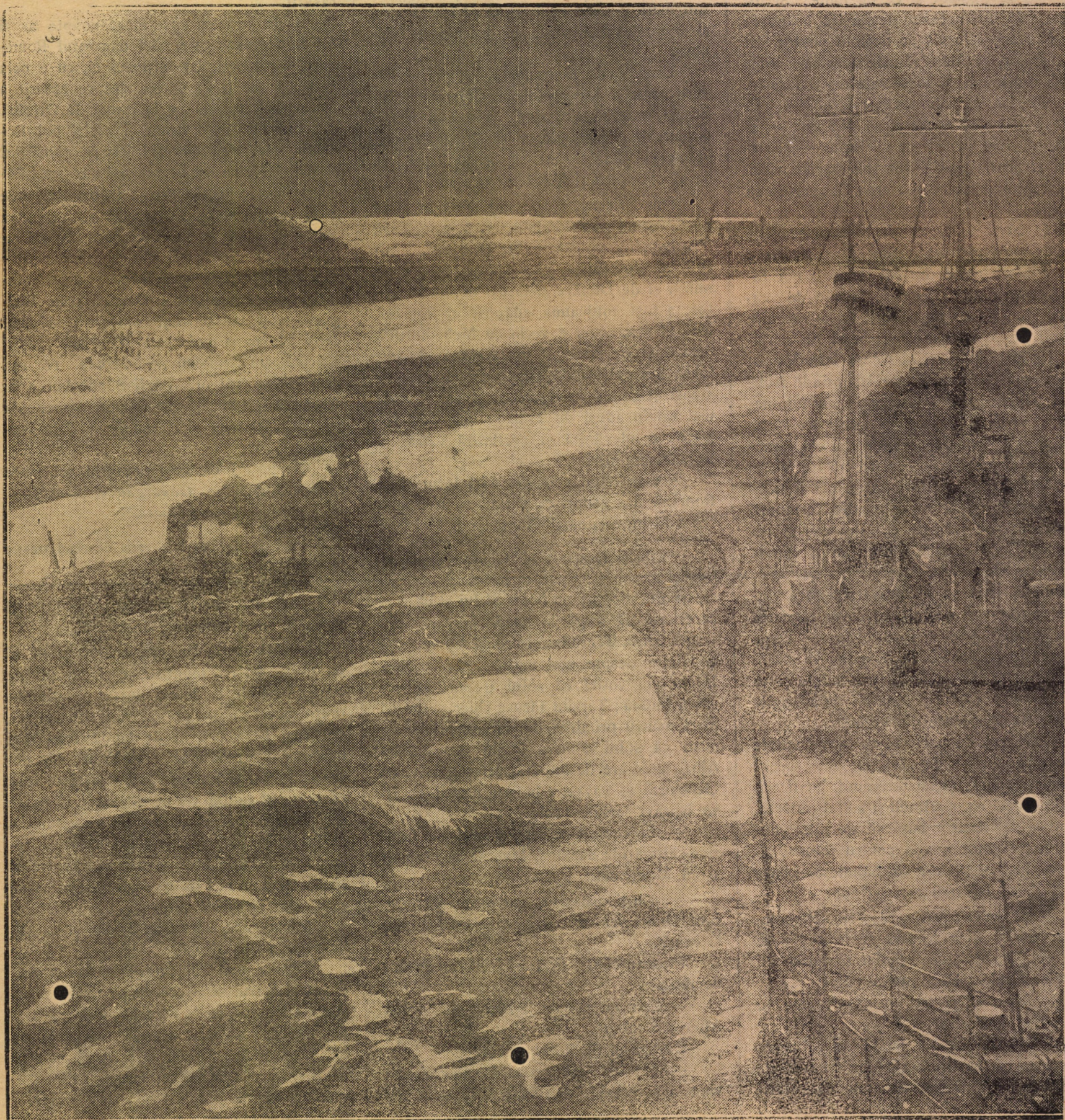
Frunză verde lemn domnesc,
După mândră mă topec,

Ia-ş spune şi nu 'ndrăznesc
Aş tăcea şi mă căesc.
Boală rea ca dragostea
Nu să mai poate afla
Că n'ai stare la mâncare
Nici odihnă la culcare.
Câtă boală e sub soare
Nu-i ca dorul arzătoare.
Că dorul unde se pune
Face inima cărbune.
Câtă boală e sub lună
Nu-i ca dorul de nebună.

Frunză verde de alune
Sunt culese de un june,
Frunză verde pup de crin
Culese de Damaschin.

Blocarea graniţei Muntenegrului.

În numărul trecut, precum şi în numărul de azi al foii, se spune la alt loc, că, Marile-Puteri au trimis corăbii de războiu la graniţa de către Marea-Adriatică a Muntenegrului, pe care au blocat-o, adică nu lasă să iasă nimic din Muntenegru, nici să intre ceva în el. — Chipul de jos ne arată, cum corăbiile de războiu ale monarhiei noastre, controlează noaptea ţărmul mării jur-împrejur la Antivari. Controla se face cu ajutorul reflectoarelor (raze de lumină electrică de pe corăbii). Voesc adică să se convingă, dacă nu soseşte în Muntenegru cineva pe ascuns sau dacă pleacă Muntenegrini pe ascuns.

ău.

Cetește — și învață!

Mai multă mândrie
Și 'ncredere 'n tine,
De vrei săi ai parte,
Țărane, de bine.

Mai mult prețuește-ți
Avutul ce 'l ai, —
Să te prețuiască
Și celui ce-i dai
Pâne — să trăiască.
C'asa umilit,
Cum ești azi, țărane,
Ești numai hulit.

Când ai a ta casă
Și vite 'n ocol,
De ce îți pleci fruntea,
Stai cu capul gol,
Înainte unui
Vino-dute, — ba
Îl agrăiești încă
Cu: Măria ta?!

De ce știi tu frică,
Mânce-te amarul,
De dai, ce nu-i vrednic,
La tot nădrăgarul?

Căci de-ai ști adesea.
Cui te umilești,
Ți-ar fi ții rușine,
Țărane, ce ești.

Cinstește pe-aceia,
Pe care-i cunoști,
Cu cari ai de-a face,
Făr' să te 'njosești.

Iar cei perde-vară,
Buni, numai de somn,
Ei să-ți zică ție
Și nu tu, lor, domn.

Mai multă mândrie
Și 'ncredere 'n tine,
Nu lăsa să-și bată
Joc, de tine, oricine!

Petrea Dascălul.

Spre știre.

Facem cunoscut, că fiind acum primul păttrar de an împlinit, oricine poate să aboneze foaia, de acum până la finea anului cu 3 cor. 30 bani sau pe 6 luni cu 2 cor. 20 bani. — Toți abonații cei noi primesc în cinste partea frumosului roman „Cu paloșul“, care s'a publicat până acum în foaie. — Numeri de probă se trimit, la cerere, oricui gratis. E deajuns a scrie o carte postală.

Dacă l'a vr'un abonat vechiu îi lipsește vr'un număr, în care s'a publicat „Cu paloșul“, să ne scrie pe o carte postală, și o să-i trimitem îndată cele dorite. În luna lui Ianuarie și Februarie, — când incurg abonamentele de peste tot locul și suntem îngrămădiți cu fel de fel de cereri, — ușor s'a putut trece cu vederea, ca vr'un abonat să nu fi primit cine știe ce lucru mărunț. Acum însă, după ce a trecut toiu lucrului mai greu, împlinim după putință cu plăcere orice dorință, fie ea cât de mică. Ne rugăm numai ca fiecare să scrie cât se poate de scurt și descurcat.

Mai multe știri, trimise de prin diferite părți, se vor publica după putință în numărul de Paști.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 17 Aprilie n.

Căsătoria principelui Carol al României. Unele gazete din București aduc știrea, că Principele de coroană al României și principele Carol vor merge de Paști la Petersburg, unde vor fi oaspeții Țarului. Se spune de nou, că principele Carol e vorba să se logodească cu marea ducesă Olga, fica cea mai mare a Țarului.

† **P. Cerna.** În Lipsa (Germania), unde se află la studii, a murit în floarea vieții unul dintre cei mai buni poeți ai României, tinărul *P. Cerna*. El era Dobrogean din județul Tulcea.

Excursiunea elevilor din Brașov. În vacanța Sf. Paști, elevii din clasa a 7-a a liceului nostru din Brașov vor călători prin România, Turcia, Grecia și Italia. Călătoria va țineă trei săptămâni. Conducătorul excursioniștilor e dl profesor Dr. Iosif Blaga. Le dorim călătorie frumoasă, înmulțirea cunoștințelor și rentoarcere sănătoasă acasă.

„La Corrispondenza Rumena“. Așa se numește o foaie, care apare în orașul Parma (Italia) fiind redactată de prietinel Românilor, dl Roberto Fava. În ea publică tot felul de știri și articole despre *Românii din Transilvania*, arătând luptele, ce le poartă pentru lege și limbă, apoi un articol despre nemuritorul nostru *Dr. Ioan Rațiu*, arătându-se de venerabila doamnă Emilia Dr. Rațiu care au fost dorințele acestui mare bărbat al neamului nostru, ș. a.

Noi îi suntem mulțumitori fratelui nostru din Italia. Peste tot, Italienii s'au arătat cei mai buni prietini ai Românilor, mai ales și în conflictul cu Bulgaria, dar și în luptele noastre împotriva prigonirilor, ce le îndurăm în țara noastră.

Din năcazurile noastre culturale. Gazeta „Unirea“ din Blaj spune, că în comuna Pănade, unde s'a născut cel mai mare învățat în ale limbii românești (filolog), T. Cipariu, școala are o singură sală de învățământ, cu toată numărul copiilor obligați la cercetarea școalei trece de 150. Cel puțin 110 copii n'au pus piciorul în școală, așa că cresc fără pic de învățătură.

Pentru Dumnezeu, în felul acesta cădem într'o nouă iobăgie: iobăgia întunecului sufletesc!

Reuniune de cântări din România în Bănat. Reuniunea de cântări „Armonia“ din Craiova va veni după Paști în Bănat, unde va da câteva concerte în Lugoj, Caransebeș și alte orașe de-acolo.

Banca „Furnica“ din Făgăraș a votat din câștigul ei curat de peste 35 mii de coroane suma de 2303 coroane pentru scopuri culturale și de binefacere.

Apel pentru școală română. Curatorul bisericei și școalei române din *Șimleul Silvaniei* face apel către toți Românii iubitori de mântuirea poporului nostru să contribuie după putință la înființarea unui fond cultural pentru susținerea școalei naționale, care e în primejdie. Românii de-acolo dau deja trei mii de coroane pe an, dar potopurile din anul trecut le-au secăt puterile.

Recomandăm cu toată căldura atât apelul, cât și pilda fraților din Șimleu.

Lelea cu șurțul de in
Așteaptă domni și nu-i vin,
Cea cu șurțul de bumbac
Vinu-i domni și ei nu-i plac.

Culese de *Marița Juonac*.**Vorbe din popor.**

Cine are noroc, îi ferbe oala fără foc.

Fiecare mătură pe dinaintea casei sale.

Dumnezeu și moartea nu te 'ntreabă.

Lupul și nevinovat, tot e huiduit din sat.

Oaia cât de hoată ar fi, nime n'o va bănu.

Dacă seacă iazul, broaștelor le pier glasul.

Nu ni-e dată!

Nu ni-e dată s'o știm noi,
Că va fi sau nu război;
Dar ce știm, spunem aci,
De-a fi pace, — bine-a fi.

Vom ara ca astă-vară
Și-om săcera grâu, săcară,
Vom usca pe luncă fân
Și-om strânge mândre la sân.

Iar război, dac'o să fie,
Nu ne temem, la să vie!
Dacă n'o cosi 'n poiană,
Vom cosi 'n oastea dușmană;
Dacă n'om ara 'n câmpie,
Vom brăzda în carne vie...
Să le treacă lăcomia
De-a ne atacă moșia.

„*Fratele țărânului*“.**Prietenii la crijmă.**

Jocuri, strigăte și larmă.
Se încinge-o veselie.
S'ar putea doară în crâjmă
Starea altfel ca să fie?

Patru prieteni la o masă
Beau, petrec, se veselesc,
N'au nici gând de ducă-acasă,
Ci păharele golesc.

Beau o litră, vine alta,
Pân' ce toți s'au îmbătat.
C'am așa se 'ntâmplă asta,
Dacă 'n crâjmă ai intrat.

Și abia la miezul nopții
Plec spre casă 'mbrățișați.
Iar apoi la colțul străzii
Se despart cu bani mâncați...

V. Genț.

Atentat în contra regelui Alfons al Spaniei. Un Spaniol nebun a tras trei focuri de revolver asupra regelui Spaniei când se rentorcea dela revista (vizitarea) trupelor. Nici un glonț nu l-a nimerit. Poporul eră să sfășie pe nemernicul atentator, de nu-l scăpau jandarmii. Bucuria Spaniolilor a fost foarte mare, când și-au văzut pe iubitul lor rege scăpat cu viața.

Cea mai grozavă sărăcie bântuie printre bieții locuitori din comitatul *Murăș-Turda*, după cum a raportat vice-comitele. Acesta a cerut dela ministru ajutor grabnic, căci din cauza potopului de anul trecut și a lipsei de nutreț au isbugnit boale între vitele oamenilor. Până acum au perit câteva zeci de mii de oi, iar vite cornute numai în trei zile au perit vre-o cinci sute!

Sprijiniți pe meseriași români! Din Sighișoara ne scrie dl Zaharie Oltean cu multă supărare îndreptătită, că fiind vorba la se face ceva lucru la poarta bisericeii, n'au fost chemați Români, ci niște străini, cărora le-au plătit câte 6 coroane pe zi.

Dacă e adevărat, mare greșală au făcut sprijinind meseriași dintr'un neam dușman nouă, când sunt și Români, cari ar putea lucra cel puțin tot așa de bine. În România e lege, că statul și alte corporațiuni trebuie să dea lucru înainte de toate la meseriași români, chiar când aceștia ar cere cu cinci la sută mai mult. Așa trebuie să facem mai vartos noi aici, unde se îngrășe toți veneticii din sudoarea noastră.

Un desemnător român. Dl *Cornel Magețiu* din Ciacova (Csáh), comitatul Timișului, e un bun desemnător, care face frumoase icoane în mărime naturală după fotografii mici. Iată ce-i scrie deputatul nostru, dl Dr. Alexandru Vaida-Voevod: Am fost surprins de executarea surprinzătoare de bine reușită considerând, că ești diletant (adeacă unul, care n'a învățat anume la școală). (Dacă d-ta Ți-ai hotărî prețul cu 20—30 coroane, cred că ai găsi destui Români, cari să facă comande la d-ta. Mai bine ai face, dacă ai anunța prin foi de câteva ori, că faci reproducții în mărime naturală după fotografii, pe lângă cutare preț.... Deodată cu scrisoarea prezentă, știind că ai avut cheltuieli cu procurarea materialului de lipsă pentru desemn, îți trimit, pe lângă mulțumitele mele, 50 de coroane. —

Recomandăm și noi celor doritori pe acest desemnător român, care trebuie sprijinit, nu să dăm banii la înșelători jidani de prin Viena și Pesta.

Epidemie de pojar. În Dobrișin a isbugnit o epidemie de pojar. În câteva săptămâni au fost 1500 de copii bolnavi. Noroc că boala nu e rea, așa că aproape toți copiii scapă cu viața.

Cum se îngrijesc la noi de sănătatea cetățenilor. După statistica sanitară pentru anul 1911, în Ungaria au murit în anul acela 76 mii 930 de oameni mari din cauza boalelor de plumăni (mai ales oftică); copii sub cinci ani 228 mii 475! În Peșta au murit din fiecare mie de copii născuți 370 încă în anul cel dintâiu al vieții lor, pecând în alte capitale din Europa nu mor nici o sută la mie. Foarte mic e în Ungaria numărul medicilor: 5746, dintre cari 3000 stau în Budapeșta, așa că pentru 20 milioane de suflete în țara întreagă rămân numai 2700 de medici.

Fabrica „ungurească” de tunuri e hotărît să se facă în Rab (Ghior), unde primăria dă statului un teren de 12 jăgăre. De fapt, fabrica aceasta va fi un fel de filială a fabricii austriace de tunuri Scoda și a celei germane Krupp, căci acestea amândouă au fost invitate să ia parte.

Advenștii, una din sectele iscodite de venetici pentru a înnebuni pe Români și a le jefui apoi pungile, s'au aruncat asupra ținutului Bistriței. Dupăcum spune o foaie săsească, Sașii i-au primit cu — piciorul. Dar Români?

Isprava unui învățător de stat. Seche Geza, directorul școlii de stat din Chendilona, a bătut pe o fetiță de Rutean în etate de zece ani așa de barbar, încât biata fată a nebulit. Ea a trebuit să fie dusă într-o casă de nebuni. Seche a fost arestat. Credem, că va fi absolvat de pedeapsă, căci de sigur a bătut-o pentru că nu-și putea schimonosi limba.

Limba germană în România. După cum spune dl Gh. Bogdan-Duică, directorul liceului „Mihai Viteazul” din București, în România sunt aproape opt sute de ofițeri, cari vorbesc și nemțește. Limba franceză o vorbesc toți, limba italiană mulți. Afară de aceea sunt destui, cari au învățat limba rusă sau bulgară.

La universitățile din Germania studiază patru sute de tineri din România.

Profesori universitari „maghiari”. Un profesor ungur acuză pe profesorul universitar Ludwig Karl din Cluj, că a copiat cartea unui Francez și a dat-o apoi la tipar ca și când ar fi făcut-o el. Aceasta e mare rușine.

Teatru în Gilău. Tinerimea română din Gilău a aranjat în 9 Martie, adică la prinderea postului, o producțiune teatrală-muzicală sub conducerea învățătorului Vasiliu Costea. S'au predat piesele: „Talpa iadului” și „Țiganul cătană” și s'au cântat: „Sunt vânător”, „Bade badișor” și „Marș ostășesc”. În urmă a fost predat monologul „Barbu lăutarul”. Au jucat fete și feciori, producându-se de totului bine. Oaspeți au fost așa de mulți încât a trebuit să se predee de două ori, neîncăpând toți deodată în sală. Aceasta petrecere a adus mult folos moral cât și material. Laudă se cuvine învățătorului Costea! *Cor.*

O fundațiune săsească. Banca săsească din Bistrița a hotărît să înființeze o *fundațiune de 120 mii de coroane*, care se va da comunității bisericești săsești. Pentru fundațiunea aceasta se va vota în fiecare an o sumă anumită până se va ajunge la cele 120 de mii.

Elevi de școală, spioni rusești. În Cracovia (oraș polon în Galiția), poliția a văzut, că doi elevi mai mari dela școala de meserii umblă noaptea prin crâjme și cheltuesc o mulțime de bani. Aceasta i-a dat de bănuț și într-o noapte cei doi tineri fură arestați. Făcându-se cercetare la ei acasă, s'a constatat, că ei într'adevăr primiseră să fie spionii Rusiei și să trimită unor ofițeri ruși tot felul de descrieri despre magazine militare, schimbări de trupe ș. a. Unul dintre tineri e fecior de țaran. Când a venit tatăl său la el în temniță, i-a zis: „Ca să robești poporul polon, te vinzi Rusului pentru banii lui Iuda! Blăstămat să fii, căci eu nu mai am fecior!” Apoi bietul țaran a ieșit plângând de durere, că feciorul lui s'a întovărășit cu dușmanul națiunii lui.

Ciocnire de trenuri s'a întâmplat aproape de Fiume (portul Ungariei lângă Marea-Adriatică) între un tren accelerat și unul de povară. Din personalul trenului au rămas patru persoane moarte și cinci rănite greu. Dintre călători au fost răniți numai trei, dar și aceștia mai ușor. Vina acestei nenorociri o are un șef de gară, care a lăsat să plece trenul de povară înainte de-a sosi cel accelerat. Șeful a fost arestat.

Împușcat din negrije. Din Bod ni se scrie: Cele două slugi, Gheorghe Vlad și Peter Gelci, unul Român, celalalt Sas, își țineau hainele la nașul celui dintâiu. Mergând să se premenească, Peter a umblat cu un revolver, care din nebagărea lui de samă s'a descărcat și glonțul l-a nimerit pe Vlad în cap. După un chin de câteva ore, Vlad a murit.

Un spion rusesc în Budapeșta. În Pesta a fost prins ofițerul rus Nicolae Pravura, care făcea pe profesorul de limba engleză. La el s'au găsit tot felul de scrisori, acte, desemnuri de cetăți, o hartă amănunțită a Ungariei de meazănoapte, statistica soldaților din armata austro-ungară după naționalități ș. a. El e de un an și jumătate în Pesta. Un ofițer de-ai noștri a constatat, că el cunoaște secrete, pe cari le pot ști numai ofițeri de stat-major. S'a dovedit în urmă, că el a avut legături cu ofițerul austriac Svetomir Iendrici, care încă a fost arestat.

Beția pricina unui omor. În legătură cu știrea despre omorul întâmplat pe drumul Pianului ni se scriu următoarele: Atât I. Molodeț din Jibot, cât și Augustin Savu din Pian, erau beți morți când s'au luat la ceartă în drum. Ei beuseră cu alți slabi până n'au mai putut, apoi au plecat către casă. Molodeț s'a luat la ceartă cu unul Gh. Moldovan. Savu a sărit să-i despartă, dar cu bătaia, căci a început să lovească pe Molodeț. Acesta a scos revolverul și l-a împușcat pe Savu, care a murit.

Iată ce face beutura, pentru cari unii au destui bani, dar când e vorba de sufletul lor și-l dau perzării.

Pagubele din America. După știri sosite din New-York, pagubele pricinuite de potopul din Statele-Unite ale Americii-de-Nord sunt de trei miliarde (trei mii de milioane) de dolari, adică cincisprezece miliarde de coroane.

Pășania unei Românce. Nu de mult s'a rentors în România femeia Elena Manu, care fusese furată la vârsta de cinci ani de niște oameni răi și vândută unui Pașă turcesc. La acesta a rămas până când a ajuns în Ianina. Aici a luptat și ea, îmbrăcată bărbătește, împotriva Grecilor. După căderea cetății a isbutit să fugă și acum s'a rentors în patria veche venind pe la Belgradul Sârbiei. (Ea abia mai știe românește și acum e în căutarea părinților ei, de vor mai trăi.

Vifor mare în portul Hamburg. Peste marele oraș și port german Hamburg s'a deslănțuit un vifor mare cu povoiu. În port au fost smulse 80 de corăbii de-ale pescarilor și aruncate în vârtoarea valurilor uriașe, unde s'au înecat împreună cu 90 de oameni. În oraș, viforul a dărâmat case întregi. Multe vapoare așteptate să sosească n'au ajuns în port, așa că e temere să nu se fi prăpădit.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

- 8 Oprilie: Moldova-veche, Olpret.
 10 Aprilie: Boroșsebeș.
 11 Aprilie: Arcid, Argiehat, Ațel, Becaş (Gheorghio), Caransebeș, Macfalău, Mező-Erked, Moșna, Orczidorf, Panciova, Periamoș, Racoșul-de-jos, Sâmbăta-de-jos, Sebeșul-săsesc, Turda.
 12 Aprilie: Codlea, Lechința, Lunca, Săn-Miclăuș.
 13 Aprilie: Buziaș, Komárom.
 14 Aprilie: Canija-turcească, Pâncota, Torda-Szt.-László.
 15 Aprilie: Chisdu, Copșa-mică, Iacșdorf, Nadeșul-săs., Oclandul-Homorodului.
 16 Aprilie: Gherla, Hadad, Jimborul-mare.
 17 Aprilie: Giula, Sântă-Măria-de-Piatra (Kő-Boldogfalva), Seps-Sân-Georgiu, Șinca-veche.
 18 Aprilie: Bandul de Câmpie, Căcova, Cason, Dicio-Sân-Mărtin, Ghierghio-Ditru, Iara, Ilieșfalău în Săcuime, Orșova, Teaca, Voitec.
 19 Aprilie: Aita-mare, Ciuc-Sereda, Covanasna, Ibașfalău, Ilonda, Nocrichiu, Vinerea.
 20 Oprilie: Cernatu, Ciozven, Ciuc-Sân-Mărtin, Idvor, Sibiiu.
 21 Aprilie: Kecskemét, Ludoș, Lupșa, Rodna-veche, Segedin, Șeica-mare, Cristur-săcuesc.
 22 Aprilie: Abrud, Canija-mare, Capolnaș, Chezdi-Oșorheiu, Cubin, Geoagiul de jos, Görgény, Jibău, Moldova-nouă, Ormeniș, Papoț, Retișdorf, Voila.

Preul bucatelor

În SIBIIU la 15 Aprilie st. n.

Grâu	Cor. 17.60	până 19'—	de hectolitr
Săcară	15,—	"	16,80 "
Orz	9,—	"	10,80 "
Ovăș	10,—	"	14,— "
Cucuruz	4,50	"	6,50 "
Cartofi	18,—	"	24,— "
Fasole	35,20	"	35,20 la 100 chilo
Făină Nr. 3	34,40	"	34,40 "
" " 4	33,80	"	33,80 "
" " 5	160,—	"	170,— "
Slănină	170,—	"	174,— "
Unsoare de porc	56,—	"	60,— "
Său brut	30,—	"	38,— "
Său de lumini	104,—	"	104,— "
Său de lumini topit	66,—	"	66,— "
Săpun	6,50	"	8,— "
Fân	11,10	"	12,40 la met. cub
Lemne de foc neplutite	10,20	"	10,70 "
" " plutite	2,12	"	2,15 la litru
Spirit rafinat	2,05	"	2,08 "
Spirit ordinar	1,20 până 2,—	"	la chilo
Carne de vită pentru supă Cor.	1,60	"	2,— "
" " friptură	1,—	"	1,80 "
" " vițel	1,20	"	2,— "
" " porc	—,50	"	—,57 "
Ouă 10 bucăți	1,—	"	3,— "
Un pârțar de miel	—,80	"	1,20 "
Carne de cal			

În BUDAPESTA 16 Aprilie st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo Cor. 11,10 până 11,32 la 50 chilo		
" " 79 " " 11,80 " 11,45 " " "		
" " 80 " " 11,40 " 11,52 " " "		
" " 81 " " 11,42 " 11,55 " " "		
Săcară	9,42	9,57
Orz	8,55	8,90
Ovăș	10,—	10,80
Cucuruz	7,90	8,05

Prețul banilor în 16 Aprilie n.

Galbeni	Cor. 11,82	vândut
100 Lei, hârtie	93,40	93,90
100 Lei, argint	90,—	93,40
Lire turcești, aur	21,40	21,65
1 funt sterlingi englezești	23,94	24,18
100 marce, aur	118,05	118,60
100 hârtie	118,05	118,60
Napoleon	19,08	19,18
100 Ruble rusești, hârtie	253,—	254,50
100 " argint	242,—	245,—

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”.

Loc deschis.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra renumitei fabrici de lumini și săpunuri Meltzer din Sibiiu. Aceasta firmă e una dintre cele mai de frunte în țara întreagă. Cumpărătorii sunt serviți cât se poate de prompt și conștientos. Mai cu seamă lumini pentru sărbătorile Invierii, se pot cumpăra cu prețurile cele mai ieftine, dacă se provoacă la aceste rânduri, cetite în „Foaia Poporului”.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra mașinilor și motoarelor de benzină dela fabrica Adam, al cărui reprezentant pentru Transilvania e dl Ioan Schieb, conducătorul Hotelului Bonfert din Sibiiu. Vezi inseratul din foaia de azi.

Dentist

615 30—58

VIRGIL MUNTEAN

Sibiiu,

strada Urezului (Reisbergasse) Nr. 17.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

Nr. 479/913

987 2—3

Publicațiune.

Comuna Veștem esarândează pe calea licitațiunei publice, ce se va ținea în 4 Mai 1913 st. n., la 3 ore după amiază în cancelaria comunală, localitățile **crâșmei comunale** împreunate cu drept de crâșmărit pe 3 ani: 1914, 1915 și 1916.

Prețul de strigare: 1800 coroane. Vadiu 10%. Condițiunile se pot ști în cancelaria comunală.

Veștem, 29 Martie 1913.

Primăria.

O casă de închiriat

cu 5 odăi se află în Sibiiu, Schützengasse Nr. 17. Doritorii de a o închiria să se adreseze la **Iosif Joandrea**, Sibiiu Târgul de vite vechiu Nr. 7. 970 2—3

O casă de vânzare

se află în Săliște, strada Vale Nr. 117. Doritorii de a cumpăra să se adreseze la **Alexandru T. Popa**, în Săliște (Szelistye) Nr. 341. 986 1—3

Căsătorie.

977 2—3

Un tinăr comerciant cu avere de vr'o 5 mii și prăvălie în piață, cu învățare bună, pe calea aceasta caută o tinără de soție cu o zestre asemenea corespunzătoare. — Reflectanta este rugată a trimite epistola și fotografia la Administrația „Foi Poporului” sub semnul „Comersant”, de unde se va trimite respectivului.

Ilustrate de Paști

foarte frumoase și ieftine se află de vânzare la
Librăria „Foaia Poporului”.

Vânzare.

Realitățile din Sibiiu, Kirchengasse Nr. 5 și 7 se vor vinde pe calea licitației publice, din mână liberă **Duminecă, în 20 Aprilie st. n. a. c.**, în cancelaria advocațională **Dr. Leo Musulin**, Strada Iosif Nr. 1. 983 1—1

Datoriile se pot prelua. Bani să recer puțin!

De vânzare.

1 Locomobil pentru aburi de 6 puteri de cai și 1 gratie cu 4 ferestraie, se vând cu un preț convenabil la **Mathias Hopprich în Cristian**, lângă Sibiiu. 985 1—3

Hotel.

984 1—1

Voiesc de a lua în arândă un **Hotel**, fie și cu **Cafenea** ori **Restaurant**, ori fără. Cine voiește a arândă e rugat a scrie la **Victor Manole**, strada Lungă 28, Brașov-Brassó.

O moșie și o moară de vânzare.

În comuna Roșcani și la 1 km. depărtare în comuna **Mihăești** aproape de Dobra, comitatul Hunedoarei, se vinde din mână liberă: **O casă de zld** cu pivniță și 5 odăi, situată la drum, grădină de 1/2 jugăr, pământ arător și fână 15 jugăre, dintre cari 4 grădini cu pomi și loc de vie. În comuna Mihăești, pe drum de comitat, în centru, **o moară de făină** cu 2 roți, de nou reconstruită, curte cu casă de zld și sură cu grădină, 5 jugăre pământ la câmp, dintre cari o grădină mare, aproape de casă. Să vând și separat de Roșcani. Doritorii de a cumpăra să se adreseze la: **Maria Șirdea în Rădulești**. p. u. Hunyad-Dobra 877 13—

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Tă la răspândirea și lățirea foi noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Sămânță de in.

Am vre-o 15 ferdele de sămânță de in (pentru ulei), care vreau să o vând cât mai curând cu prețul cel mai redus. La dorință trimite și muștră. **Dumitru Oprean**, comerciant în Mercurea (Erd. Szerdahely). 987 1—6

Mobile

în toate stilurile, cea mai solidă executare

moderne

pe lângă garanță recomandă

Emil Petruțiu

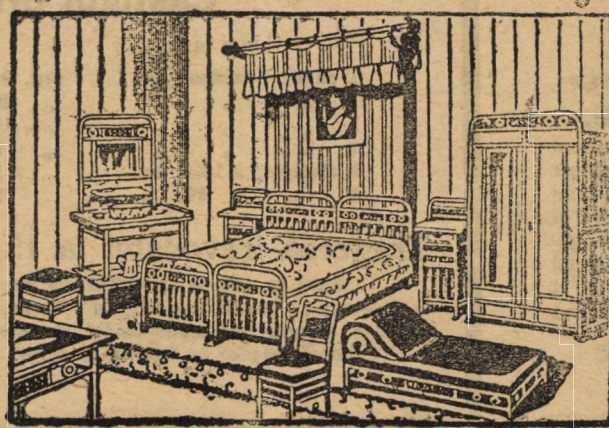
fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în întreg comitatul.

Sibiiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărate.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la biserică nouă și vechi.

Fabrica de săpun și lumini
Mănată cu abur a lui *Inflințată la 1848.*

Meltzer în Sibiu

Prăvălie și magazin în strada Gușteriței
Filiale: Piața mică și strada Oisnădiei
recomandă bine cunoscutele sale fabricate, încoacebi

Lumini de stearină și ceară
pentru sălătoare de Paștilor
Săpunuri foarte bune și ieftine.
Tot felul de săpunuri pentru toaletă.

Revânzătorii primesc rabat mare.
La cumpărări mai mari se fac și altor
persoane cele mai modeste prețuri. Oferte
și prețuri-curente se trimit la cerere gratis
și franco.

Pășunat de oi 976 2-3

pe anul 1913, 111 jugăre arător și fână, proprietatea băncii Siebenbürger Vereinsbank în Boarta, lângă Șeica mare, se dă pe timpul din 24 Aprilie n. până la 31 Decembrie n. 1913.
Ofertele sunt a se adresa la Siebenbürger Vereinsbank în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 17

Mare succes

au înscenat în „Foaia Poporului” unde sunt cetite de mii de persoane de profunditatea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, achiziții, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articoli ce trebuiesc persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI”

Moșie de arândat.

În apropiere de Șeica-mare se află de dat în arândă pentru pășunat de oi o moșie de aproape 200 jugăre. Cam 150 jugăre pășune de fână primă, iar restul o fână de coșit. Doritorii se pot adresa pentru informații detaliate la dl **Domekos Kocsis** în Șeica-mare (Nagyselyk). 971 2-2

În fiecare săptămână sosesc

Un vagon

Orange, foarte fine, în lăzi de 160, 200, 300 și 360 bucăți;

Citroane, (lămâi), în lăzi de 300 și 360 bucăți. Prețuri foarte ieftine pentru revânzătorii la

Frații Kroner

904 9— Sibiu, strada Trenului Nr. 9.

Atențiune!

50,000 perechi de ghete.
4 perechi de ghete numai cor. 9.—

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost încredințat a cheța o mare cantitate de ghete dănc sub prețul de fabricare. Deci se vând fiecare 2 perechi ghete cu șinoare, pentru domni și 2 perechi pentru doamne, de piele brună sau neagră, galosată, cu talpă bătută cu cui, foarte eleg. Asonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 perechi costă numai K.9.— Trimiterea per rambursă

S. LUSTIG, export de ghete

Neu-Sandez, 54/p, Austria.

Schimbul e admis sau banii retour. 959 2—

CARTOFI pentru mâncare și pentru sămănat

cu vagonul sau în cantități mai mici, livrează pe lângă cele mai ieftine prețuri zilnice

J. JOHANN KEIL, Sibiu
Plaza-mare Nr. 11. 963 3-4

= Mare depozit de =

Vinuri de masă

diferite calități, pe lângă prețuri moderate, se află la

WILH. JIKELI, Sibiu

strada Urezului Nr. 7. 978 2—

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII ÎN SIBIU

Filiale: Brașov, Buzău, Cluj, Elisenopol, Lugoj, Medias și Mureșorheiu

Agenturi: Orșova, Sănnărtin, Sănnărtin-mare și Șeica-mare

Capital societar K 6,000.000.—

Fonduri de rezervă și penziuni „ 2,350.000.—

Portofel de cambii . . K 17,700.000.—

Depuneri spre fructificare K 24,500.000.—

Imprumuturi ipotecare „ 12,400.400.—

Scrisuri fonciare în circulație „ 10,000.000.—

primește depuneri spre fructificare cu **5-5 1/2** după termenul de abdicere, plă-
tind însuși darea de interes,

execută ASEMĂNĂRI DE BANI LA AMERICA și îngrijește încasări de cecuri și asigurațiuni asupra oricărei pieți, mijloace tot felul de afaceri de bancă.

Ori-ce informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

782 12—

Direcțiunea.

Prima neguțătorie mare de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof”.

Fabrică de licheruri și ferbătorie de rachiuri.
Mare neguțătorie de rachiuri de Drojdii, Trevere și Prune.

Specialități: Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

956 6-6

A XXX-a

Loterie de stat de binefacere

reg. ung. pentru stopuri de folos public și de binefacere. — Loteria aceasta are 14 885 de câștiguri, în preț total de 475.000 Corone, care să plătească în numerar.

Câștigul principal 200.000 Cor.

Mai departe:		10 câștiguri à 250 cor.	Cor.	2.500
1 câștig principal de . .	Cor. 20,000	20	" 200 "	" 4,000
1 " " " " "	20,000	40	" 150 "	" 6,000
1 " " " " "	10,000	100	" 100 "	" 10,000
1 " " " " "	5,000	200	" 50 "	" 10,000
5 câștiguri à 1000 cor . .	5,000	2500	" 20 "	" 50,000
5 " " 500 " " "	2,500	12,000	" 10 "	" 120,000
		14,880	la oală	" 475,000

Tragerea irevocabil la 15 Maiu 1913. — Un loz costă 4 cor.

Loterii se află la Direcțiunea de loterie reg. în Budapesta (Oficiul principal de vânză), la direcțiunea loteriei ces. reg. în Viena, apoi la toate oficiile postale, de dare și de sava, la toate gările și în cele mai multe tinerii și case de schimb din Ungaria și țările aparținătoare Austriei. Planul loteriei se trimite la cerere gratis și franco.

Direcțiunea ces. reg. de loterie.

Onorate domnule!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în Budapesta un

Birou de informații și agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri eftine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oloiu brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și fere-streie și alte recvisite economice. Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. — Il sfătuiesc deci pe fieștecare Român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc, și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume, — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plătiți o taxă după învoială. Cu stimă:

L. Olariu

Budapest
II. Tölgyfa u. 16. II. 8.
In Buda, lângă podul Margithid.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se ofere indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”.

Informații să dau și comande să primesc la administrația FOII POPORULUI

Publicațiune.

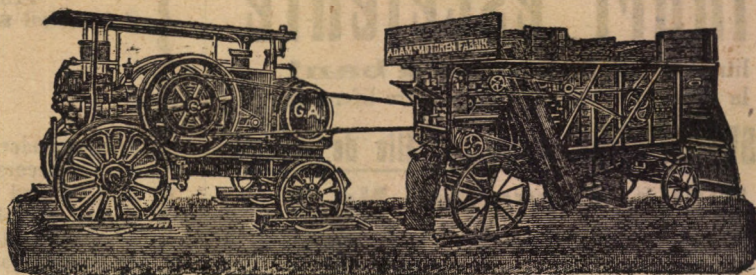
Subscriberul mă recomand onoratului public, că primesc și execut în modul cel mai solid tot felul de lucrări mai mari sau mai mici ce se țin de branșa mea, precum și **planuri** pentru **zidiri** și **preliminare de spese** pentru zidiri.

954 3—3

Cu toată stima

Michael Huber jun.
măestru zidar diplomat și bărdăș
Sibiu, Schlachthausgasse 16.

La îmblătutul din anul trecut s'a dovedit din nou, că numai acel econom a putut fi deplin mulțumit, care posedă una dintre renumitele

Locomobile ale lui Adam

respectiv **Mașini de îmblătut cu benzin** patentate cari sunt **cel mai bun fabricat.**

Motoarele lui Adam pentru benzin, ulsiu brut și gaz au lipsă de cea mai puțină cantitate din stofa susnumită pentru ars.

Mulți industriași și economi dovedesc aceasta prin scrisorile lor de mulțumită. Și fiindcă cererile după aceste motoare și mașini de îmblătut sunt tot mai mari **zace în interesul DVoastră propriu**, dacă cereți gratis încă acum o listă de prețuri a acestei fabrici. Primește garanție deplină pentru îmblătut curat și cea mai mare prestare de lucru. — Condiții de plată în rate foarte favorabile.

Depozit de motoare permanente la
IOAN SCHIEB, Birou tehnic
— Sibiu — Nagyszeben —
strada Măcelarilor Nr. 8, vis-à-vis Hotel Bonfert

931 4—15

Berea albă și neagră

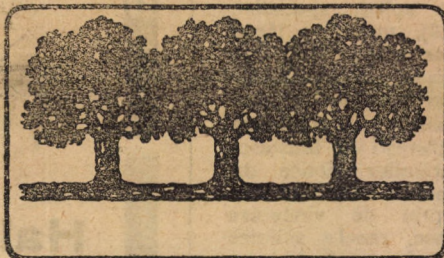
din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

== este foarte bună și gustoasă! ==

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 101—

Oă berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Ocaziune foarte potrivită de Paști!

prăvălia de încălțăminte

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie”
Sibiu, strada Ocnei Nr. 7
pe lângă prețuri ieftine.

Orice păpuși cu prețuri de reclamă de acum până după sărbători!

Prețurile:

668 16—

Ghete pentru copii Chevreaux și Box sau Kalv, mărimea 20—25 = K	8—4
Ghete pentru copii „ „ „ „ „ 26—28 = „	4—5
Ghete pentru copii „ „ „ „ „ 29—34 = „	5—7
Ghete pentru băieți „ „ „ „ „ 35—39 = „	7—9
Păpuși de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv	4—14
Ghete înalte pentru dame „ „ „ „ „ 8—14	7—
Ghete de lucru pentru domni, tari, execuție în Kalv sau piele de vichs	9—50
Ghete pentru domni cu gumi sau băieri, în Chevreaux sau Box	10—
Ghete pentru domni cu bumbi sau Ideal „ „ „ „ „ 14—	12—
Ghete pentru domni Kobrak „ „ „ „ „ 13—	16—
Ghete pentru domni Oslaria „ „ „ „ „ 20—	
Ghete pentru domni, formă americană „ „ „ „ „	
Ghete pentru domni, formă americană, cu bumbi și băieri	
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile	

Mare alegere în
cisme pentru copii și domni.

Camași

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroane.

Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!
In dumineci și sărbători e deschis înainte de amiază până la 10 ore.

Vinuri escelente

litra cu **72 bani** și **84 bani**
la cumpărare de cel puțin 50 litre livrează

JOSEF SCHULZ, mare prăvălie de vinuri
Sibiu, Berggasse Nr. 2
(colțul stradei Șaguna sau strada Morii).

Făină roșie ieftină!

Cerându-mi-se din mai multe părți ca să
liferiez făină roșie cu preț ieftin, — sub-
scrisul m'am dus în persoană în Ro-
mânia, unde mi-a succedat a cumpăra o evan-
titate mai mare de-a dreptul dela moară.
Astfel fiind, astăzi mă aflu în poziție a
vinde făină roșie atât mai puțină, cât și
cu vagonul, pe lângă cel mai ieftin preț.

STEFAN MOGA, frânzărie și pră-
vălie de făinuri — **Sibiu,**
strada Trenului (Bahngasse) Nr. 1.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete

E trist, — dar în viața noastră se întâmplă că în
vremea de azi e bătăușă la ochi mulțimea acelor
omșuri, a căror sânge și sucul trupului sunt atru-
fide și cași în nume de venin și din tinerețe și prin
deplănușă rețea și-au schimbat sistemul nervos și
puterea spitalului. E timpul să știm că aceste
afecțiuni îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie
cineva care să dea tinerilor dinaintea binevoitoare,
sănătos și amănunțit în tot ce privește viața sexua-
lă, — trebuie să fie cineva care să oamendă să și
încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere
măcarile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a
descoperi aceste năcașuri ori și să, ci trebuie să ne
adresăm unui astfel de medic-epistolist, conștiencios,
care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale
și să se așeze și merburilor ce deja eventua există
atunci apoi va începe existența boalelor secrete.

De o chemare atât de mărească și pentru
acut scop e institutul renumit în toată țara al
Dr.ului **PALOCZ**, medic de spital, specialist,
(Budapesta IV, Muzeum-körút 18), unde pe lângă
discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bă-
bații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale
unde sângele și sucurile trupului ale bolnavului să
curăță, nervii se întăresc, tot organismul i se eliberează
de materiile de boală, chinurile sufletului se liniștesc.

Fără a perturba ocupațiilor zilnice dr.
PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și
radical cu metoda sa proprie de vindecare
afecți și cașurile cele mai neglece, ranele sifilitice
boalele de țevă, beșică, nervi și sîra spinării, ince-
puturile de confușie a minții, urmările onanței și
ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii
bărbătești (impotenta), vătămurile, boalele de sânge
de piele și toate boalele organelor sexuale feme-
ști. Pentru femei o sală de așteptare separată
și epire separată. În ceea ce privește cura, de-
tarea nu este pîndă, căci dacă cineva, din ori ce
cauza n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere
i se va da răspuns amănunțit ase discret prin
scrisoare (în epistolă e de ajuns foarte alături nu-
mai marca de răspuns) Limba română se vorbește
perfect. După încheierea curei, epistolele se ard,
ori la dorință se revine în ficăruia. Institutul se în-
grijeste și de medicamente speciale. Vizitele se pri-
mesc începînd dela 10 ore a. m. și până la 5 ore
p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) 780 17—
Tratament și cu Salvaramul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. **PALOCZ**, medic de spital, spe-
cialist, Budapesta IV., Muzeum-körút Nr. 18.

Prin aceasta fac cunoscut onoratului public, că în **Sibiu, strada Gușterii Nr. 56**
și în colțul **stradei Lămpașului (Laterngasse) Nr. 1** am deschis un

atelier mehanic

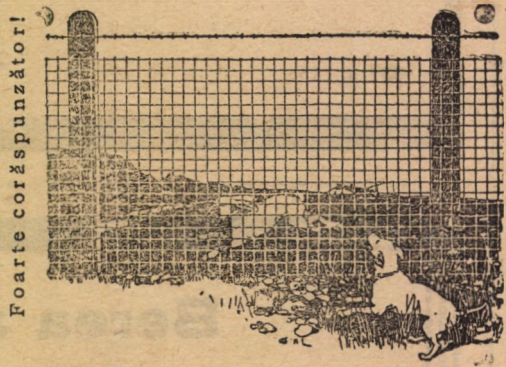
aranjat modern și cu putere electrică. Pe baza cunoștințelor mele, ce mi le-am câștigat aici și în străin-
tate în decurs de mai mulți ani, mă aflu în poziția de a putea esecuta orice lucru, ce se ține de acest
fach, în mod precis și ieftin, mulțumind chiar și cele mai mari pretensiuni. În atelierul meu, care e
aranjat cu cele mai nouă mașini după sistemul cel mai modern, se primesc: esecutarea și repararea
de instrumente fizicale, pentru medici și ingineri. Reparaturi și montări de motoare pentru automobile
de benzină, gas și petrol, precum și alte mașini de acestea. Esecutarea de diferite instrumente fine,
lipirea cu autogen, poleirea metalelor cu aramă, argint etc. etc. Primește și esecutarea de invențiuni
nouă, ce se țin de acest fach.

Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin al onoratului public, semnez cu toată stima

Albert Lieblich.

932 6—52

INGRĂDITURI UIMITOR DE IEFTINE! INVENȚIUNE SENZAȚIONALĂ

109 6—12

Numărate scrisori de recunoștință deve-
desc superioritatea neîntrecută a

Împletiturii „Hungaria”.

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc.
Prețul per metru cvadrat 32 fileri și mai sus

Să poată procura la singurul fabricant:

Alexandru Kaidekker

fabrică de sârmă, de îngrăditură din îm-
pletituri și de grății

Budapesta VIII, Ūllői ut 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștiencios. —
Prețuri ilustrat, gratis și franco.

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

784 30—

**Haine pentru domni, dame, băieți, fete
și copii**

**bluse, rochii, jupoane, negligés
și costume pentru dame.**

**Mare alegere!
Prețuri fără con-
curență!**

**Cel mai mare de-
pozit de blănării!**

Strada Cisnădiei. Palatul comandai de corp.

Frații Gömöri

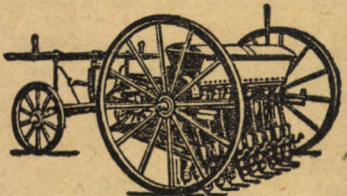
Magazin dela fabrică
pentru mașini economice

Budapesta,

IX., Boráros-
tér Nr. 2.

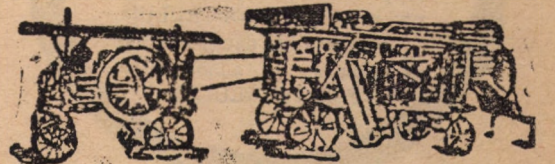
Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

Recomandăm mașinile de sămănat, con-
strucție tare, cu aparat de săpat și sămă-
nat cucuruz, sistemul cel mai nou, care
corespunde într-o toate timpului de față.

Mașinile de îmblătit cu motor, insta-
lările de mori și mașinile de sămănat,
pe cari le-au liferat firma **FRĂȚII GÖ-
MÖRI** sunt bine primite în toată țara, de
aceia ne recomandăm onorațiilor economi.

Mai departe recomandăm următoarele ma-
șini speciale: **tăvăluguri pentru zdrobi-
tul pietrișului** cu suluri de peatră și ci-
lindru cernător, spre a se folosi la petriș
mărunt și mai mare; cum și a se mîna

Garnituri de îmblătit cu motor! dis-
tinse cu numeroase premii prime, **liferăm**
pe lângă deplină garanție și condiții avan-
tagioase de plată. Pentru instruirea la
purtarea mașinilor de îmblătit trimitem
gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, Instalări com-
plete pentru țiglarie, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spesele noastre, prin ceea ce
cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ierfin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Cucuruz vechiu și nou

frumos și sănătos, spre a se folosi la sămănat, oferă

978 2-2

Sigmund Felter,
SIBIU, strada Cisnădiei 55.

6 coroane pe zi

pot câștiga persoane de orice poziție, îndeosebi funcționari, studenți, militari și factori poștali. Totul e foarte ușor și fără pierdere de timp. Amănunte se dau la **Rosenkranz & Comp.** în Cernăuți, Bucovina. 978 2-2

Ludovic Ferencz,

RECTOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de primăvară și vară în mare asortiment.

noutățile 723 118

Acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indiene, din cari se execută după cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de bărbat, cu prețuri foarte moderate.

Sebită atențiune mesită nouă de stoffe pentru pardisiuri și „Jagden”, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra mănușilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage atențiune a On. domnii preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. — Mănușile pentru voluntari, cum și tot felul de articl de uniformă, după prețurile crotura cea mai nouă.

Renum universal

are ciasul de buzunar marca „Sirena”, 14 cor. aur american double, anker-remontoir ce merge 36 de ore. Prin cumpărarea întregii producții din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grozav de ieftin de 4 cor. 90 bani acest cias, care posedă un mecanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 ore. 90 bani, 2 bucați 9 cor. 50 bani. Mai departe oferez un cias Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cias se alătură în cinste un lanț elegant aurit. Nu e nici un risic, Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 721 9-4

S. Kohane, export de ciasuri
Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

1000—5000

= coroane =

economie poate face, cine cumpără dela mine **mașini de îmblătit, motoare** cu benzin sau cu oleiu brut,

precum și orice fel de **alte mașini.** O garnitură folosită de îmblătit, cu putere de 5 cai, cu doba 720 mm să vinde pe lângă condițiuni favorabile de plată. Motoare cu benzin dela 1/2 putere de cal în sus.

952 4-10 **KMOSKÓ ISTVÁN,** Sibiu, Teresianum Nr. 11.

Institutul de asigurare „TRANSSYLVANIA”

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai efitine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul militar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu restituire de 3% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911	K 5.275,798.23	Starea asigurărilor cu foc K 127.763,744.—
Capitalul asigurate pe viață achitate	5.146,556.36	sfârșitul anului 1911 { viață „ 10.981,322.—
		Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2,520,492.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Prsoane versate în acuișiții, cari au legături în cercuri bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile. 767 28—

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzozi) permanent în deposit. 62 63—

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până în cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

MOTOARE DE BENZIN

pentru întreprinderi industriale și economice bine a cumpăra dela o fabrică de motoare sau prin un cm de fach, care apoi stă totdeauna la îndemână, când s'ar întâmpla ceva piedecă la motor, de aceea nu e potrivit a cumpăra dela agenți, cărora lueral de căpetenie le este venitul cel au ei în urma vânzării, iar celelalte umări nu-i privește.

Cine dorește a cumpăra vr'un motor să se adreseze cu încredere la

Fabrica de motoare Ferd. Saller Sibiu—Nagyszeben

Strada Franciscanilor Nr. 6

unde prețurile sunt cu 30% mai ieftine ca ori unde. — Se primesc și eșecută tot felul de **reparaturi** și schimbări în construcție.

— Multe scrisori de recunoștință. —

969 2—

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE.**

Gratis reparez

orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare. 580 29—

George Limpede

Sibiu, Piața Brânzei Nr. 9.

Tâțâni cel mai bun = fabricat =

se pot cumpăra foarte 948 4 5
avantagios și ieftin la

ANDREAS RIEGER,
prăvălie de fer în SIBIU.

Bentură escelentă
și cu gust bun, care
produce sânge. —
Recomandată de
medici contra boalei
de anemie, lipsă de sânge,
nervosită, reconvalescență.

Influințează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3-50, una mică Cor. 2—. Se găsește în toate botecile.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu. 591 45

Cement de Portland

din Beocin și Brașov. 974 2-3

Prima calitate. Mai ieftin „La Isvor“, în Sibiu, Piața gării (Bahnhofplatz) Nr. 1.

Căștigurile mai mare
eventual
un milion marce.

Anunț
de
noroce

Căștigurile sunt
garantate
de stat.

Invitare de participare la

Șanșele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige sigur

18 milioane 731.000 marce.

În urma hotărârii guvernului, loteria aceasta s'a îmbunătățit foarte mult prin mărirea capitalului, astfel că aproape toate câștigurile s'au urcat cam cu 40% față de mai înainte, prin ceea ce aceasta loterie are cele mai bune șanse de câștig.

Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos: până acum a fost

600.000 de marce

iar pentru viitor s'a urcat la

Un milion de marce.

Celelalte câștiguri mai mari pot fi eventual de:

900.000 marce	305.000 marce
890.000 „	303.000 „
880.000 „	302.000 „
870.000 „	301.000 „
860.000 „	300.000 „
850.000 „	200.000 „
840.000 „	100.000 „
830.000 „	90.000 „
820.000 „	80.000 „
810.000 „	70.000 „

precum și multe câștiguri de câte 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000 marce etc.

În total loteria conține 100.000 de lozuri, din care 56.028 de numeri — **adecă mai mult ca jumătate** — în decursul celor 7 trageri trebuie să fie trase.

Președintele oficiului a lozurilor de clasă primă sunt:

Loz întreg 10 M. (12 K)	Loz de jum. 5 M. (6.— K)	Sfert de loz 2.50 M. (3.— K)
----------------------------	-----------------------------	---------------------------------

Planul oficial de lozuri provăzut cu emblema statului la care sunt expuse președintele lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficială a tragerilor imediat după trageri.

Câștigurile se plătesc prompt sub controlul statului. Consemne rog acuma sau cel târziu până la

2 Mai n.

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg (Nr. 985)

Tăiați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher sen., bancher, Hamburg (Nr. 985)

Trimiteti-mi: — { Loz întreg à 10 Marce (12—K)
„ de jumătate „ 5 „ (6.— „)
„ de un sfert „ 2.50 „ (3.— „)

Adresa:

Președ. aici plătit cu mandat {Ce nu-i doriți,
Trimiteti-mi rambursă {să se plătească.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postsparcasa ung. 29,249.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Președintele direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“ și președintele „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijloace: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acviziitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

428 51—

Mare atentiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de motoare dela prima fabrică, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și mașini de treierat din renumita fabrică Hofherr dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin, Traverse, Trestie, Carton câtrănit pentru învâlit, **Pânză de sârmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie această mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștient.

531 49

Ferți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă ferți de escroci.

La „Croitoria Universală“

I. PETRASCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 32.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de primăvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprijiniți industria română!

728 27—